

Odobreni posojili Mednarodne in Kreditne banke

14. AVGUSTA SMO KONČNO DOBILI PO TELEXU TAKO PRIČAKOVANO SPOROČILO: »MEDNARODNA BANKA ZA OBNOVO IN RAZVOJ WASHINGTON JE ODOBRILO BRESTU KREDIT ZA MODERNIZACIJO PROIZVODNJE V VIŠINI 680.000 \$.« SPORAZUM O KREDITU STA PODPISALA DIREKTOR MEDNARODNE BANKE ZA OBNOVO IN RAZVOJ ROBERT McNAMARA IN SVETNIK JUGOSLOVANSKEGA VELEPOSLANIŠTVA V WASHINGTONU DR. MIRKO BRUNER.

Mednarodna banka je v minulnem poslovnem letu, ki se je končalo 30. junija letos, razdelila 31 državam 44 posojil v skupni vrednosti 847 milijonov dolarjev, kar je za 30 milijonov dolarjev manj kot leto poprej. Po poročilu Mednarodne banke je ta banka lani izgubila nekaj nad 23 milijonov dolarjev zaradi razvrednotenja nekaterih valut v državah članicah. Bruto dohodek banke je znašal v končanem poslovnem letu 356 milijonov dolarjev. Odbor bančnih direktorjev je sporočil svojemu upravnemu odboru, naj bi 75 milijonov dolarjev letošnjega čistega dohodka prenesli na mednarodno združenje za razvoj, ostalo pa v bančne rezerve. Skupaj je imela banka konec minulega poslovnega leta milijardo 254 milijonov dolarjev finančnih rezerv.

Mednarodno banko sestavlja zdaj 107 članic in razpolaga s kapitalom 22 milijard 942 milijonov dolarjev.

Letošnji kredit Mednarodne banke za obnovo in razvoj je drugi, ki ga daje ta banka za obnovo in modernizacijo jugoslovanske industrije, s tem da, poleg omejenih kreditov, kreditira Mednarodna banka tudi graditev proge Beograd-Bar. Višina kredita, ki ga daje Mednarodna banka državam članicam, je plafonirana. Tako je imela jugoslovanska industrija lani možnost najetja posojila do višine 10,5 milijona dolarjev (ne računajoč gradnje proge Beograd-Bar, za kar obstojajo posebni sporazumi), letos pa se je kreditni znesek povzpela na 16 milijonov dolarjev. Ker gre za pridobitev kreditov, za katere velja jo relativno zelo ugodni pogoji, je razumljivo, da kreditno vsoto podjetja v celoti izkoristijo, celo več, kreditni zahtevki grede skozi selekcijo poslovnih bank. Izvršnega sveta in Mednarodne banke.

Letošnji kredit je dobilo 10 podjetij: Tovarna motorjev v Rakovici, Elektronska industrija v Nišu, Valjarna bakra v Titovem Užicu, kombinat Trepča, ladjedelnica »Viktor Lenac« na Reki, Mariborska tekstilna tovarna in kar štiri slovenske tovarne za predelavo lesa: »Brest«, Elan, Novolet in Stol. Vsekakor je ta kredit tudi priznanje slovenski lesni industriji. Po programu bo vseh deset podjetij skupaj povečalo do leta 1972 izvoz za 31 mi-

lijonov dolarjev, s tem pa bo dosežen tudi osnovni namen kredita: doseči z modernizacijo proizvodnih zmogljivosti popolnoma konkurenčno sposobnost na mednarodnem tržišču.

Mednarodna banka daje kredit z vračilno dobo 12 let po investiranju (prvi obrok bomo plačali leta 1970) in po 6,5% obrestni stopnji.

In v kakšnem stadiju je investicija v Brestu? V eni izmed prejšnjih številčk smo že zapisali, kakšen je namen investicije in kateri so viri finansiranja. Če na kratko povzamemo, gre za zamenjavo dotrajane strojne opreme in modernizacijo proizvodnih postopkov. Investicijo, ki se nanaša na vse poslovne enote, sestavlja predvsem sodobna strojna oprema, ki bo po večini nabavljena iz Zahodne Nemčije. Viri finansiranja so naslednji:

- Mednarodna banka za obnovo in razvoj 680.000 \$,
- Kreditna banka in hranilnica Ljubljana 6.800.000 ND,
- Poslovni sklad Bresta 8 milijonov N din.

Dopolnilne investicije v energetske naprave in gradbene objekte, ki jih je potrebno opraviti pred montažo oziroma pred razporeditvijo strojne opreme, so v polnem teku. Finansiranje teh investicij poteka iz lastnih sredstev in iz sredstev Kreditne banke, s katero je podpisana pogodba o najetju kredita za dobo 8 let (prvo odplačilo zapade v letu 1970) in po 8% obrestni stopnji.

Za črpanje sredstev kredita Mednarodne banke bo podjetje Brest v kratkem podpisalo pogodbo z Mednarodno banko oziroma z od nje pooblaščenim poslovnim banko v Jugoslaviji. Konkretna poraba sredstev bo mogoča šele po postopku, ki zahteva tri ponudbe proizvajalcev opreme, naš izbor z utemeljitvijo in potrditev tega izbora pri Mednarodni banki. Celoten postopek traja okrog 3 mesece.

Glede na to, da je dokončno zbiranje ponudb v zaključni fazi, je najverjetneje, da bomo začeli dobivati prvo strojno opremo iz tega kredita konec letošnjega leta. S tem pa je seveda preoptimi- stično pričakovati, da bodo že v I. polletju 1969 doseženi vidnejši rezultati vlozene investicije.

In kako je z lastnimi sredstvi? Omenil sem že, da z lastnimi sredstvi poslovnega sklada finan-

ciramo dopolnilne investicije v energetiko, gradbene objekte in obvezne garancijske pogoje za najeto posojilo Mednarodne banke. Pretežni del lastnih sredstev predstavlja investicijo v obratna sredstva, ki se bodo po investi-

ranju povečala predvidoma za 5 milijonov novih dinarjev. To pa pomeni, da bomo lastna sredstva investirali pretežno v letu 1969. Ostalo razliko lastnih investicijskih sredstev okrog 3 milijone N dinarjev smo oziroma bomo potrdili letos. Pri tem nam delajo probleme predvsem slabša plačila kupeev nasproti načrtovanim in izredno slabši plačilni pogoji pri uvozu reprodukcijskega materiala, ki jih postavlja naš kreditno-monetarni sistem, tako da morajo

strokovne službe iskati rešitve predvsem v kar najboljših dobavah surovin, reprodukcijskega materiala in polizdelkov, ter v iskanju kratkoročnih kreditov.

Kompleksna rekonstrukcija proizvodnih zmogljivosti je torej v teku. Z njo bomo povečali tako produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost, s tem pa omogočili tudi novo povečanje standarda in nove možnosti razširjene reprodukcije.

D. Mlinar

OBSODBA AGRESIJE V ČEŠKOSLOVAŠKO SR

Prejšnjo sredo je bilo ob prihodu na delo nenavadno razburljivo vzdušje med delavci prve izmene. Skoraj neverjetna vest je krožila od ust do ust, »sile petorice Varšavskega pakta so okupirale Čehoslovaško republiko«. Nemogoče je opisati zaprepaščenost ljudi. Prvi pomanjkljivi komentarji in vesti o položaju na Čehoslovaškem so se stopnjevali negotovost. Istočasno pa so delavci v medsebojnih razpravah kar najostreje obsodili storjeni akt agresije, ki v novejši zgodovini nima primere. Politične organizacije in samoupravni organi so takoj začeli z

akcijo informiranja o situaciji na Čehoslovaškem. Vse ekonomske enote so na sestankih enoglasno obsodile izvedeno agresijo in v celoti podprle prizadevanje Jugoslavije oziroma njenih najvišjih partijskih in državnih organov s tovaršem Titom na čelu. S teh sestankov so bile poslano resolucije o podpori prizadevanj CK ZKJ in naše vlade ter o enoglasni obsodbi agresije.

Delovni ljudje Bresta so se takoj vključili v akcijo za pomoč turistom iz Čehoslovaške in prijavljali razpoložljive stanovanjske prostore občinskemu odboru

RK v Cerknici.

Ceprav je že dober teden dni po agresiji, delavci še vedno s prizadevanjem spremljajo dogodke na Čehoslovaškem in pozdravljajo napore Jugoslavije pri zahtevi po takojšnjem umiku okupacijskih sil petorice. Resolucija centralnega komiteja ZK Jugoslavije je dejansko plebiscitarni izraz globokega ogorčenja in protesta proti okupaciji Čehoslovaške socialistične republike. Delavci Bresta podpiramo in sprejemamo resolucijo desete seje centralnega komiteja ZK Jugoslavije.

Uredništvo

Dnevne sobe Daniela v novi izvedbi, predstavljena je bila obiskovalcem sejma v Trstu. Daniela je površinsko obdelana na mat končavo v polisandru. Daniela je dopolnjena s stereo ozvočenjem, mehanizmom za izvlačenje televizorja, nova klubska mizica ima stekleno površino in prostor za knjige. Sedežna garnitura Daniele je prav tako izdelana v novi izvedbi. Na desni strani je sedežna garnitura Y-19 v novi tapet- niški izvedbi

Glasbene omarice tudi v perspektivi

S proizvodnjo glasbenih omaric za firmo Morse smo pričeli leta 1963. Skromen začetek s tisoč omaricami letno se je že v naslednjem letu povzpela na osem tisoč, potem pa je proizvodnja iz leta v leto naraščala, tako da bo letos izdelanih in odpremljenih več kot osemdeset tisoč omaric. Vse do letos ni bilo s kupčeve strani nobenih resnejših pripomb zaradi kvalitete proizvodov. Maja letos pa nas je kupec nenadoma obiskal. Navadno je ta obisk opravljal meseca septembra ali oktobra. Tokrat je izrazil vrsto pripomb o kvaliteti naših izdelkov.

Vsi, ki smo sodelovali pri teh razgovorih, smo bili neprijetno presenečeni oziroma povsem šokirani, ker smo bili pač prepričani, da je z našim blagom vse v redu. Zlasti še zato, ker se v tehnologiji proizvodnje omaric od prejšnjih časov ni nič spremenilo.

V razgovorih je prišlo do ostrejših razprav, ki v prejšnjih srečanjih niso bile v navadi. Taka situacija in resni ugovori na račun kvalitete so sprožili predlog, da je treba to problematiko nekoliko globlje analizirati in ugotoviti, kako je s to stvarjo. Sklenili smo, da obiščemo firmo Morse in podrobneje proučimo, kako je s kvaliteto in z morebitnimi drugimi težavami, s katerimi se srečujejo pri montaži. Kasneje je bil določen tudi datum tega obiska, 1. julij.

Rezultati teh proučevanj so naslednji:

1. Natančnost v izdelavi zadovoljuje. Kolikor je bilo nespornost glede tega, so bili v celoti zaradi napačne predstave o poteku montaže.

Zato so bile posamezne dimenzije utorov in elementov napačne. To sicer ni oviralo montaže, kvarilo pa je videz omaric.

V tem primeru ne gre za našo napako, ampak za površno obdelavo kupca, ki je pripravljene vzorce pregledal in na osnovi teh potrdil naročil.

2. Druga vrsta napak so napake, ki ovirajo normalni potek dela pri montaži in ki so posledica površnega dela pri nas. Pri montaži 700 omaric tipa 61 in 62 smo na primer našli eno prečno pregrado, ki ni bila na eni strani brazdana, eno prečno pregrado, ki je bila na obeh straneh vrtana za vijake (biti mora samo na eni in sicer zadnji strani), eno pokončno pregrado, ki je bila namesto na spodnji, na zgornji strani izrezkana za kabel. Pri tej seriji so morali na določeni količini vrat piliti drsilce, ker so bili predolgi. Po mojem mnenju sicer ne bi bilo potrebno, ker sem pri poizkusu vrata lahko vstavil v ležišče, po njihovem mnenju pa so bila pretesna.

Podobne napake so tudi pri ostalih vzorcih. Na videz nič resnega, vendar pri njih ustvarjajo problematiko, ker ovirajo normalni tok proizvodnje in kar je glavno, zaradi enega sestavnega dela, ki je mogoče vreden pol dolarja, morajo zavreči celo omarico, vredno trideset ali še več dolarjev.

Take napake prav gotovo niso potrebne in bi jih z malce več pazljivosti lahko vse odstranili. Seveda pa mora biti vsak na svojem delovnem mestu poučen, kakšen mora biti posamezni del, in malo bolj pazljiv pri svojem delu. Ne morem namreč razumeti, da nekdo, ki zabija moznike v vezne letve, zabija v devestodevetdesetdeset letov na vsako stran po 2 moznika, v tisočo pa po tri, ker je imela slučajno izvrtane tri luknje.

Ali, da gre skozi toliko rok prečna pregrada, ki je samo na eni strani brazdana, na drugi ne, pa čeprav so vse ostale brazdane na obeh straneh. To je odgovor, zakaj zahtevam, da je treba vse elemente na delovnem mestu obrabiti enako in v eno smer, ker vsak element, ki je drugačen, takoj pritegne pozornost. Torej samo malo več pazljivosti in teh napak ne bo več.

3. Tretja vrsta problemov sta bila barva in fini. S prehodom iz luženja na barvni koncentrat je bil spremenjen tudi ton barve. Problematika, ki se je pojavila, sovpada s tem terminom. Naučeni na to, da je že nekaj let vse, kar smo odposlali, dobro, ni nihče temu posvečal pozornosti. To naj bo šola za vse, ki so odgovorni za določanje recepture in barvnih tonov.

4. Kot posebna vrsta problemov so poškodbe pri prevozu. Te so po moji presoji največje in najresnejše. Bojim pa se, da bodo naša prizadevanja za boljšo zaščito blaga ostala brez uspeha. Manipulacija z blagom je tako kruta, da popolna zaščita ni mogoča, pa četudi bi bili zaboji jekleni. Jasno je, da moramo napraviti vse, kar je v naši moči, da posledice slabe manipulacije omejimo na minimum, ker jih je povsem odpraviti nemogoče.

To so osnovne težave, s katerimi se srečujejo ljudje, ki so odgovorni za montažo glasbenih omaric.

Verjetno bodo koga zanimala tudi ostala vprašanja, ki so v zvezi s proizvodnjo glasbenih omaric. Firma Morse trenutno poseduje dve tovarni, v katerih montirajo omarice in radio aparate. Ena izmed teh je v New Yorku, druga pa v Los Angelesu. V New Yorku zmontirajo dnevno od 600 do 1000 omaraic, odvisno pač od velikosti in kompliciranosti omarice, v Los Angelesu pa približno tretjino tega.

V kratkem bodo odprli popolnoma novo tovarno v Chicagu in še eno večjo od sedanjih v New Yorku.

Montaža je organizirana tako popolno, da bi se naši tehniki in mojstri marsičesa naučili. Delovne operacije so tako razčlenjene, da en delavec dejansko dela samo eno operacijo, katere čas je določen na okrog 1,30 minute. Delavci se vseh 8 ur, razen med odmori, nikamor ne umaknejo z delovnega mesta. Tu ni obene pavze za kadičce, nobenih skupinic in klepetanja, še zaradi osebnih potreb

nisem videl nikogar, da bi zapustil delovno mesto. Vse to opravi v odmorih. Odmori so sicer trije, a ne štejejo v delovni čas. Tempo dela je izreden. Če bi ga primerjal z našim, potem imamo še najmanj 30 do 40 odstotkov rezerv. Ves ta ritem teče v mnogo slabših pogojih dela, kot so pri nas. Temperatura v tovarniških prostorih je bila stalno okrog 33 do 35° C. Delavci so vsi premočeni od znoja. Stalno delajo pri umetni svetlobi, da zrak le malo kroži,

imajo ventilatorje, ki pihajo iz neposredne bližine na ljudi.

To sem omenil samo zaradi bralčeve predstave, koliko pa je to humano, naj presodi bralec sam.

Marsikoga zanima tudi perspektiva. Za nekaj naslednjih let bo dela dovolj. V letošnjem letu bodo vse tovarne, ki izvažajo omarice, izvozile nekaj več kot 200.000 enot. Samo v prihodnjem letu imajo potreb za več kot 400.000 enot, v letu 1970 pa že 600.000. To so sicer načrti, vprašanje pa je, če bo dovolj kapacitet na obeh straneh.

T. Kebe

Kooperacija Brest - Gaber

V začetku julija je bila med podjetji BREST Cerknica in GABER Stari trg sklenjena pogodba o kooperaciji. Podjetje Gaber bo po tej pogodbi izdelalo mesečno do konca leta po 2000 TV vitrin in sicer vse operacije do površin-

lagali izpopolnitev do take mere, da bo v naslednjem letu mogoče razširiti kooperacijo tudi na ostale izdelke.

Koristi kooperacije so obojestranske. Gaber bo polagoma osvajal proizvodnjo zahtevnejše-

Proizvodnja televizijskih vitrin v Gabru, s katerim smo v kooperacijskem sodelovanju

ske obdelave. Preostale operacije pa bodo opravili v Tovarni pohištva Cerknica. Konec avgusta ali v začetku septembra bodo izdelali že prvih 2000 TV vitrin do omenjene faze.

Brest nudi podjetju Gaber strokovno tehnično pomoč pri uvajanju proizvodnje te vrste. Naši strokovnjaki bodo napravili študij o vsem strojnemu parku ter pred-

ga furniranega pohištva in razširil asortiment; Brestu pa bo omenjena kooperacija omogočala razbremenitev strojev in strojnih delavnic, kjer prihaja do ozkih grl, in obenem nudila možnost obdržati v proizvodnji artikel, za katerega je na domačem tržišču še vedno veliko povpraševanje.

K. Bahun, E. Vidovič

Ali postopkov za površinsko obdelavo ni mogoče izboljšati?

Na prvi pogled bi se morda človeku, ki ne ve, kakšne težave so s površinsko obdelavo v Tovarni pohištva Cerknica, zdelo vprašanje v naslovu nesmiselno. Vsakdo, ki vsaj malo pozna tehnologijo dela, namreč ve, da noben delovni postopek ni tako dognan, da ga ne bi bilo mogoče izboljšati. Če pa si to vprašanje zastavimo ob težavah, ki so bile in so še pri površinski obdelavi v Tovarni pohištva Cerknica, potem je zelo na mestu. O teh vprašanjih so že precej razpravljali na različnih strokovnih sestankih in na sejah organov upravljanja te poslovne enote. Zato morda ne bo odveč o tem tudi kaj napisati.

Težave so nastale z nalogom 296/4 pri obdelavi glasbenih omaric skupine GO-60. S tem nalogom smo se namenili, uporabljati Herbertsov barvni polnilce v razmerju 1:1 z razredčilom, da bi tako dobili na površinah lepše tone. Material, ki ga je treba naročiti dva meseca vnaprej, smo pravčasno naročili in izdelali smo tudi potrebne preskuse.

Prav v tem času nas je obiskal tudi kupec glasbenih omaric, ki je zahteval temnejšo barvo kot smo jo imeli do sedaj. Ze omejen nalog je zahteval, naj pričnemo glasbene omarice takoj izdelovati v temnejši orehovi bar-

vi. In tako smo se znašli nepripravljeni na proizvodnjo. Narejenih je bilo le nekaj vzorčnih deščic in še te z drugim materialom, ker takrat še nismo imeli Herbertsovega barvnega polnilca. Namesto, da bi v pripravi površin začeli glasbene omarice polniti, smo še preizkušali in pripravljali recepture. Sprva smo želeli doseči temnejši ton z istim razmerjem in zmanjšanim brisanjem, da ne bi zmanjkalo materiala.

Vendar to ni uspelo, zato smo morali razmerje povečati na 4:1 v škodo polnilca por. Posledica tega je bila, da ga je zmanjkalo, še preden je bil nalog končan. Da bi delo nadaljevali, smo si sposodili polnilce drugod. Ti pa so bili drugačni kot naši. Temu so sledili zopet novi preizkusi in nove recepture. Vse to pa se je seveda odražalo v težavah površinske obdelave.

Veliko pa je pripomoglo k takratnim težavam tudi slabo brušenje na tračnih brusilkah. Zato so se pojavljale temne lise ali osmice, kot jih sami imenujemo. Nasploh je čutili, da smo začeli pri brušenju, v težnji, da bi čimveč napravili, uporabljati pregrobe brusne papirje za ploskve, pa tudi za robove.

Podobne težave so bile tudi v nanosu površin. Ker material ni

bil pripravljen, smo imeli težave zaradi nastajajočih mehurčkov pri nanosu transparentnega laka. Ti mehurčki se prej, pri svetlejšem tonu, niso tako kazali kot sedaj, ko smo prešli na temnejšo barvo. Te težave pa je še povečala takrat neugodna klima (vročina in vlaga) v nanosu površin. Precej zmede je povzročila tudi zahteva po boljši površinski obdelavi, ki je bila do tedaj res slaba. Tudi v tem pogledu smo delali poizkuse kar na hitro med proizvodnjo s povečanim nanosom laka, najprej 120 g/m² in nazadnje 160 g/m², brušenjem in mazanjem z oljem.

Vse te nevedčnosti, katerih vzrok je bila sprememba v kvaliteti in barvi površinske obdelave, so sedaj v glavnem že odpravljene, proizvodnja se je že normalizirala.

Problemi pa so še pri obdelavi z belim lakom zaradi slabega krita nitrolaka. Zato smo klicali strokovnjaka iz Tovarne barv v Domžalah. Ta nam je priporočil drug lak. Dotlej smo uporabljali nitro emajl beli lak, priporočal pa je beli lak Nitroplast.

Se hujši pa so bili odprti spahi furnirja na ploskvah. Že pri prvem nalogu smo imeli s tem težave. Tedaj smo se dogovorili, da v prihodnje za barvane površine ne bomo več obračali lepilnega traku navznoter, češ, da je to vzrok odprtih spahov. Na žalost pa se je pri drugi seriji ponovilo isto. Zopet smo obračali papir navznoter in spet so bili odprti spahi. Upam, da v prihodnje ne bo več prišlo do te napake in bo lepilni trak obrnjen navzven. Toda ne glede na obračanje lepilnega traka je treba v furnirnici doseči dobre spahe furnirja. Treba bo vložiti tudi več truda in pozornosti pri likanju furnirja ali uporabljati drugi rez na škarijah. Skratka, treba je preizkusiti vse, saj je skrajni čas, da naš zastareli način brušenja furniranih ploskev izboljšamo. Spahi furnirja pa morajo biti na vseh ploskvah kvalitetni ne glede na površinsko obdelavo.

Dokler tega ne bomo povsem dosegli, bomo za naslednje serije barvanih površin obračali lepilni trak navzven in za bel obdelane površine uporabljali nekoliko dražji beli lak Nitroplast. Če niti potem ne bo bolje, bomo prisiljeni uvesti redno kitanje površin ali pa poseči po raznih folijah in letron papirjih, katerih cena se suče okrog 1000 din/m², kar bo pač cenejše.

Oddelka priprave površin in delno nanosa površin smo pred kratkim v dveh etapah preselili v druge prostore. Mnogi morda mislijo, da smo storili zato, da bi proizvodnjo v teh oddelkih izboljšali. Vendar to ni res. S tem smo hoteli zagotoviti drugi strojni prostor, kot so ga določili načrti za rekonstrukcijo. Obenem smo skušali v površinskih oddelkih obdržati vsaj take delovne pogoje kot so bili do sedaj. Na žalost to zadnje ni uspelo, vsaj kar se prevoza tiče, ne. Vseeno pa je to opravičljivo, ker taki delovni pogoji ne bodo dolgo trajali. Konec letošnjega leta ali v začetku drugega leta nameravamo povsem rekonstruirati vse površinske in končne oddelke. To pripravljamo razvojna služba SKS. Takrat bodo delovni pogoji prav gotovo primernejši, storilnost mnogo večja in odpadla bo marsikatera nevednost, ki nam sedaj beli glave.

I. Lovše

OBISK LJUBLJANSKEGA FESTIVALA

27. julija 1968 smo si v ljubljanskih Križankah ogledali opereto »Vesela vdova«.

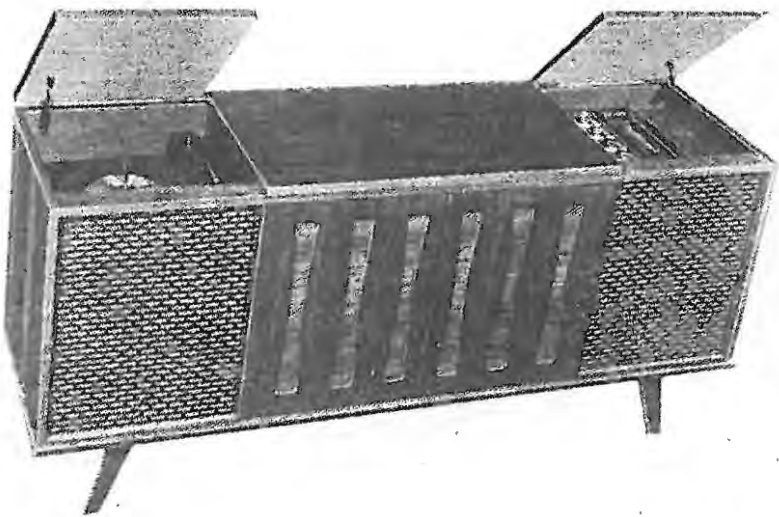
Veselo smo bili presenečeni, da so nam omogočili videti to predstavo, kajti v Cerknici nimamo nobenega kulturnega razvedrila, razen kina.

Predstava nam je bila izredno všeč. Kljub temu, da je bila interpretacija v madžarščini, smo zaradi izčrpane razlage in odlične igre nastopajočih lahko s popolnim razumevanjem spremljali dogajanje na odru.

Iz nadvse živahnega razpravljanja po končani predstavi smo zaključili, da je bila opereta Vesela vdova vsem zelo všeč.

Prepričana sem, da si vsi želimo še več podobnih obiskov kulturnih prireditev.

M. Kranjc

Glasbene omarice so najmasovnejši izdelek tovarne pohištva Cerknica. Tem izdelkom se odpira tudi vnaprej dobra perspektiva

Kaj nam prinaša novi carinski odlok ZIS?

V letošnji številki Zveznega uradnega lista je objavljen odlok o spremenjenem režimu uvoza za posamezne materiale in določeno opremo. Za nas je predvsem zanimiva sprememba v režimu uvoza žag za les ter nožev in listov za žage. Iz dosedanjega režima LB (prost uvoz) so bili omenjeni artikli preneseni v režim LBO — pogojno prost uvoz. To pomeni, da moramo imeti sedaj za uvoz omenjenih artiklov pogoj — dovoljenje Zvezne gospodarske zbornice. Temu pa je zopet osnova dovoljenje oziroma izjava domačega proizvajalca. Praktično to pomeni, da mora jugoslovanski proizvajalec — v našem primeru KORDUN Karlovac — dati soglasje za uvoz. Možnosti, da bi dobili njihovo soglasje za vse krožne žage in polnojarmeniške liste za žage, ki smo jih doslej uvažali, so zelo majhne. Posebno še zato, ker nam Kordun stalno nudi

prav artikla, katerih uvoz je sedaj omejen. Glede na omenjeno situacijo morajo PE, predvsem TP Cerknica in TP Martinjak (krožne žage), TLI Stari trg ter Barzenska žaga (polnojarmeniška žaga), računati na preusmeritev in uporabo domačih izdelkov. Tam, kjer pa domača rezila ne ustrezajo, morajo to strokovno utemeljiti. V tem primeru za dovoljenje ne bo težav, ker bo uvoz normalen. Pri strojih je nastala sprememba za uvoz brusilnih strojev. Vendar je tu situacija bolj ša. Strojev, ki jih uvažamo, domača industrija ne proizvaja. Tudi naš program za sedaj ne dohaja uvoza le-teh. Da si bomo zagotovili nemoteno oskrbo z rezili, teče akcija prek Poslovnega združenja lesne industrije. Rezultati, ki morajo biti za nas vsekakor pozitivni, bodo znani že v najkrajšem času.

A. Markovčič

Prodaja stolov SARDAN narašča

Ze vrsto let opazamo, da prodaja stolov Sardan močno narašča, zlasti še od leta 1964 dalje. Najbolj je narasla v letu 1965, kar nam najbolj nazorno prikazuje indeks prodaje za razdobje od 1964. do 1967. leta.

tizacije in nižjih osebnih dohodkov, pa tudi zaradi načrtnega zniževanja cene, da bi se lahko uveljavili na tržišču. Kljub temu, da je Sardan znan na trgu kot zelo preprost in praktičen stol, smo lani izgubili del naročil. V konkuri-

Na tržaškem sejmu je Brest prvič nastopil skupaj z Novolesom in Stolum pod skupnim nazivom BNS izdelki

Leto	1964	1965	1966	1967
(baza)				
indeks	100	178	214	164

Lani je bila prodaja prvič po dolgih letih manjša v primeri s prejšnjim letom, predvsem zaradi premajhne kapacitete. Konec preteklega leta je bilo odprtih naročil še za več kot 50.000 stolov. Vidimo, da prodaja stolov ne bi upadla, če bi jih dovolj proizvedli.

Konec preteklega leta je začel proizvajati stole TLI Stari trg v kooperaciji s TP Martinjak. Če pogledamo letošnjo prodano količino v razdobju januar—julij, to je za prvih sedem mesecev, vidimo, da prodaja narašča. V tem obdobju je bilo lani prodanih 65.919 stolov, letos pa 71.829, kar je za 9,1% več. Prodaja tapetiranih stolov se je povečala za 9,4 odstotka, netapetiranih pa za 8,3 odstotka. Prodaja ne napreduje tako, kot želimo. Kljub povečanju za 9,1 odstotka v primerjavi z 1967. letom je prodaja še vedno nižja, kot je bila v letu 1966. Tedaj smo tudi dosegli rekordno prodajo 155.107 stolov Sardan.

Stol Sardan je na tržišču zelo cenjen in tudi precej iskan. Ker lani nismo izpolnili vseh obveznosti do kupcev, se je del le-teh obrnil drugam in stole, podobne Sardanu, kupoval pri konkurenčnih podjetjih. Znano je, da stole proizvaja veliko podjetij lesne industrije; nekatera med njimi tudi posnemajo naš Sardan. Njihove prodajne cene so največkrat nižje, predvsem zaradi manjše amor-

renci pa je težko pridobiti nazaj del izgubljenih naročil oziroma kupcev. Delno je to že uspelo, v naslednjih mesecih pa bo situacija gotovo že mnogo ugodnejša. Reorganizacija prodajne službe bo nedvomno prispevala k naraščanju prodaje v drugi polovici leta. Nujno je treba raziskati, zakaj trgovina kupuje manj stolov kot je bilo sklenjeno v pogodbi. Čimprej je treba poiskati ustrezne rešitve.

Iz kratkega pregleda o prodaji stolov Sardan od leta 1964 dalje ugotovimo, da narašča delež tapetiranih, zmanjšuje pa se delež netapetiranih stolov. Po letih je struktura naslednja:

Leto	1964	1965	1966	1967	1968
tape-					
cirani	30.7	36.1	47.1	51.9	54.5
netape-					
cirani	69.3	63.9	52.9	48.1	45.5

Za leto 1968 smo upoštevali razdobje prvih sedem mesecev. Vedno bolj je opaziti zahteve po tapetiranih stoli in sicer v takšnih vzorcih, v kakršnih so tapetirane razne kuhinjske klopi in jedilni koti. Zahteve kupcev so razumljive in moramo jih čimbolj upoštevati. Z naraščanjem življenjskega standarda narašča tudi povpraševanje po boljših in dražjih izdelkih. Nenehno moramo iskati nove oblike in nove vzorce tapet, da bi bil stol Sardan vedno »nov«, ne glede na to, da je po letih proizvodnja že zelo star artikel. Prisluhniti moramo željam porabnika, ker je od tega

odvisen prihodnji obseg prodaje. Za letošnje smo podpisali pogodbo za več kot 170.000 stolov Sardan. Poleg tega kupujejo stole tudi trgovine, s katerimi nimamo sklenjene nobene pogodbe. Možnosti so, da bo letos prodaja precej večja kot lani. Konec julija so v TP Martinjak sklenili, da bo tovarna izdelala do konca leta še 83.000 stolov, ki jih bodo prodali do konca leta. K temu lahko prištejemo še večji del zaloge, približno 10.000 stolov. V prvih sedmih me-

secih smo prodali 71.829 stolov. Računamo, da bo letošnja prodaja dosegla prodajo stolov Sardan v letu 1966 in jo verjetno še nekoliko presešla. Prodaja pohištva je precej odvisna od sezone. V zadnji tretjini leta je bila prodaja vedno največja. Tudi letos računamo, da se bo prodaja povečala tako kot v prejšnjih letih. Tudi reklama na televiziji bo nedvomno mnogo prispevala k večjemu povpraševanju in večji prodaji.

T. Zele

Socialna struktura zaposlenih

Junija letos so službe v TP Cerknica in Martinjak popisale socialne sestave zaposlenih. Ker so dobljeni podatki zanimiv prikaz socialne sestave in moči zaposlenih, bom nanizal nekaj osnovnih kazalcev.

Popis je obsegal naslednja poglavja: ime in priimek delavca, starost, bivališče, lastništvo zemlje, zemljišča v skupnem gospodinjstvu in številu članov v skupnem gospodinjstvu (zaposleni, delajo doma, nezaposleni, nepreskrbljeni).

V obeh poslovnih enotah nismo dobili podatkov o vseh zaposlenih, ker jih je bilo nekaj odsotnih.

Oglejmo si podatke o posesti zemlje:

V TP Cerknica je popis zajel 700 delavcev, od tega jih ima 244 zemljo. Do 5 ha zemljišča ima 120 delavcev; od 6 do 10 ha 48 delavcev; od 11 do 15 ha 21 delavcev; od 16 do 20 ha 19 delavcev; od 21 do 29 ha 7 delavcev; nad 30 ha 8 delavcev. Delavec — kmet z največjo posestjo ima 55 ha zemljišč v skupnem gospodinjstvu, ki šteje 4 člane, od teh je 1 zaposlen.

Podoben socialni sestav je v TP Martinjak. Od 377 delavcev, kolikor jih je zajel popis, ima zemljo kar 160 članov tega kolektiva. Do 5 ha zemlje ima 76 delavcev; od 6 do 10 ha 27 delavcev; od 11 do 15 ha 28 delavcev; od 16 do 20 ha 25 delavcev; nad 21 ha pa 4 delavci. Delavec — kmet z največjo posestjo ima 30 ha zemljišč v skupnem gospodinjstvu, ki šteje 11 članov, od teh so trije zaposleni v Brestu.

Prihodnjič: Išemo najštevilnejše skupno gospodinjstvo v Brestu.

V. Harmel

Novost pri furniranju plošč

Za ekonomično brušenje v lesnoindustrijski dejavnosti je poleg mnogih dejavnikov izredno pomembna tudi sestava furnirja in furniranje plošč. Ker opazamo v strokovnih službah, pa tudi v operativni nekatere pomanjkljivosti pri brušenju, bi bilo zanimivo, če bi ustrezna strokovna služba vrednotno prikazala stroške, ki so nastali v prvem polletju 1968. leta z dodatnimi proizvodnimi nalogi, glede na fizični obseg proizvodnje.

Če bi izboljšali kvaliteto dela pri brušenju, kar nam bo z novim postopkom omogočeno, sem prepričan, da bodo tudi ekonomski rezultati ugodnejši.

Da bi odpravili te pomanjkljivosti, je bilo treba poiskati vzroke, ki bistveno vplivajo na kvaliteto brušenja. Ugotovili smo, da ima poleg toleranc v debelinah ivernatih plošč veliko vlogo tudi lepilni trak, ki ga uporabljamo za sestavo furnirja. Zato smo se odločili, da sedanji tehnološki po-

stopek pri furniranju spremenimo. Pri tem smo ugotovili, da nam sedanji lepilni trak ne ustreza zaradi neustrezne debeline in količine lepila. Zato smo dali nalog nabavni službi, da nam dobavi vzorce perfurniranih lepilnih trakov od več proizvajalcev, kar ji je tudi povsem uspelo. Tehnološki službi se ni bilo težko odločiti za najboljšega.

Znano je, da se lepilni trak pri furniranju zelo vtisne v furnir in ga je pri brušenju težko odstraniti. Zato smo se odločili, da bomo sestavljene furnirske liste pri furniranju obračali tako, da bo lepilni trak na lepilni ploskvi. Če želimo doseči kvaliteto lepljenja, mora biti sestava furnirja strokovno izvedena. Na sestavo furnirja pa vpliva več dejavnikov:

- likanje furnirja mora biti kvalitno,
- robovi morajo biti ostro rezani, da se čimbolj prilagajo pri kasnejšem spajanju,
- na stroju za lepljenje furnir-

skih spahov je treba posvetiti večjo pozornost, čeprav tudi na račun manjše kapacitete, — lepilni trak mora imeti izredno veliko lepljivost in trdnost.

Poleg priprave in sestave furnirja ima veliko vlogo za doseg kvaliteta lepljenja po novem postopku tudi odprt čas stiskanja. To pa zato, ker se lepilni trak pri daljšem odprtem času omoči in zato pri furniranju ne dosežemo kvalitetnih spojev.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da vpliva na kvaliteto dela, poleg organizacije in prizadevanja zaposlenih, tudi kvaliteta dela strojev, česar pa s sedanjim strojnim parkom ni mogoče vedno doseči.

R. Bizaj

Viličar pred remontom. Kaj zdaj?

Dobri dve leti sta minili, odkar se je na Brestu pojavil prvi viličar. Marsikdo se bo spomnil, kako je obložen z jekleno ploščo, ki so jo pridne roke odkopale iz nekdanje vojaške utrdbe, telovadil okrog tovarne. Človek se je ob pogledu na to nehoti nasmehnil. Kako ne, saj je bil viličar nabavljen za prevažanje in prenašanje drugih bremen.

Po dveh letih je viličar nepogrešljivo sredstvo, prav tako kot vsaka druga naprava, ki je vključena v tehnološki postopek. Vse to, kar viličar danes opravlja, pa so še vedno le skromni začetki. Pri nas je še vedno veliko del, ki bi jih lahko opravilo sodobno prevozno sredstvo, pa jih opravljamo ročno. Da je tako, sta po mojem mnenju dva vzroka:

1. delovna sila je še relativno zelo poceni, čeprav iz dneva v dan postaja dražja.

2. še vedno imamo zastarele poglede na prevozna sredstva in naprave ter uvažanje paletizacije. Paletizacija je v svetu že zdavnaj spodbudila ročno prenašanje in prevažanje blaga. V ZDA imajo na primer težki kamioni zadaj napravo, na katero zapelje viličar s tovorom vred. S to napravo vse skupaj dvignejo na kamion in viličar tovor položi na ustrezno mesto.

Pri nas bomo morali na primer manipulacijo na skladišču lesa urediti tako, da bo vse razen letvičenja opravil viličar. V skladišču gotovih izdelkov prav tako. Koliko časa po nepotrebnem izgubimo na sedanji način, kar je gospodarsko nekoristno.

Viličar je torej postal in bo vse bolj postajal nepogrešljivo sredstvo, zato je treba razmisliti o tem, da bi kupili še enega. V investicijskem programu so predvideni sicer trije, a enega od teh rabimo takoj. Sedanji mora namreč nujno v generalno popravilo, ker bi vsako odlašanje stroju samo škodilo.

T. Kebe

Ena izmed sedežnih garnitur TP Martinjak, izdelana v danskem stilu

Problematika proizvodnje stolov v TLI Stari trg

Razumljivo je, da se ob vsakem začetku proizvodnje pojavijo težave in problemi. V nobenem primeru pa ni sprejemljivo, da se pokažejo problemi, ki so bili že tolikokrat odpravljeni pri tovrstni proizvodnji in jih je treba znova reševati. Ne trdim, da problemov v proizvodnji ni, vendar pa proizvodnja lahko teče drugače, posebno pri asortimentu, ki je bil do zadnje faze preštudiran za proizvodnjo v TPM, ne pa v TLI Stari trg.

Problematika proizvodnje foteljev skupine Gerdau se je pojavila že takoj na začetku načrtovanega obsega v stolarni. Zakaj?

Z usmeritvijo proizvodnje programa Gerdau v stolarni so takoj nastopile težave pri »nepravilnih« dimenzijah, čeravno je TPM izdelala sto in sto enakih tipov stolov in lahko trdim, da v TPM praktično ni problema pri tovrstni proizvodnji. Vso dokumentacijo izmer in načrtov so posredovali v TLI Stari trg. Kakšne napake se bodo pojavile v proizvodnji in da je potrebno še na netto dimenzije (nedokončan izdelek v TLI) dodati toliko več mere (to vedo inštruktorji v TPM), pa nam ni nihče posredoval. Mislim, da od nas tega potem tudi ne more zahtevati. Druga stvar so roki iz-

se po analitični oceni precej razlikujejo, kar zadeva višino osebnih dohodkov. To prej ni bilo tako izrazito. Delavci so zelo hitro spoznali tudi to dejstvo, ki je v načelu delitve po delu izredno važno.

Sprejeli smo sklepe o izdelavi in uvedbi sistema napredovanja delavcev, vendar sklepi še niso uresničeni. Sistem napredovanja bi moral temeljito obdelati prav vprašanje premeščanja.

Na vsak način bi moralo vsako premeščanje temeljiti tudi na ugotovitvah o delavčevih delovnih,

strokovnih in psihofizičnih sposobnostih, na njegovem prizadevanju na delovnem mestu in ne nazadnje tudi na njegovi pripadnosti kolektivu. Prepričan sem, da bi tako skoraj v celoti odpravili dosedanja nesoglasja in napetosti v oddelkih in med oddelki.

Prav tako bi se z uvedbo funkcionalnega izobraževanja na delovnih mestih v okviru profilov približali zahtevam delovnih mest po strokovnosti. Večja strokovnost, predvsem strokovna specializacija za delo na delovnem mestu, bi delavcu omogočila kvali-

tetnejše delo, s tem večji osebni dohodek, istočasno pa bi dobil tudi priznano strokovnost kvalificiranega delavca.

Strokovne službe bi morale pričeti reševati sklop teh vprašanj z vso resnostjo, tako da bi se tudi v tem približali modernemu razvitim industrijam v svetu.

Verjetno bodo tudi v naših strokovnih službah kmalu spoznali, da je samo sprejem delavca na delovno mesto kljub moderni tehnični opremljenosti premalo.

V. Harmel

O nabavi materiala za TP Cerknica

Glede na specifičnost službe naročanja materiala in na zahteve proizvodnje se v nekaterih primerih pojavljajo problemi, ki rušijo enakomerni potek proizvodnje. Dejstvo je, da so dejavniki, ki vplivajo na pravočasno realizacijo naročila in dobave tako številni, da tudi ob največji angažiranosti nas vseh pride do zakasnitve v dobavnih rokih.

Program proizvodnje za letošnje leto zahteva s svojo strukturo izdelkov blizu tristo vrst proizvodnega materiala in surovin. Omenjena številka ni majhna, posebno še, če upoštevamo, da do bro polovico teh materialov uvažamo in da so roki dobave ter možnosti za zakasnitve pri dobavi veliko večje. V nekaterih primerih smo že uspeli uvoženo okovje nadomestiti z domačim, toda to največkrat ni mogoče, saj domači trg ne nudi vseh materialov, ki so v tujini. Tudi kvaliteta večine domačih materialov je za naše kvaliteto pohištva neustrezna in ne nazadnje tudi zaradi razlik v cenah.

Da bi poenostavili delo ter si zagotovili čim manjše zaloge, smo uvedli za vse tekoče materiale vsakomesečni dobavni rok. S tem smo pridobili del časa, ki je potreben za kontrolo zalog in naročil, obenem pa smo razbremenili tudi nabavni oddelke SKS; kot osnova temu naročanju pa je bila standardizacija materiala na podlagi poizkusnih vzorcev ter ugotovitev točnega normativna za lepilne trakove in lepila, ampak tudi za brusne papirje in papirje za zavijanje. Ostali materiali so specifični za posamezne izdelke ter je način naročanja po proizvodnih nalogih najustreznejši.

Pomanjkljivosti, ki se kažejo v nabavi materiala sedaj, je potrebno čimprej odpraviti. Kvalitetno in dosledno delo bo potrebno v sami službi, pa tudi v ostalih, zlasti v tehnični pripravi in nabavi.

Naj omenim samo nekaj vzrokov, ki ovirajo normalni potek dela službe in skladišča materiala:

- tehnološka služba mora natančno določiti oznake vseh materialov, ki jih rabi proizvodnja;
- še vedno načrtujemo in dajemo v proizvodnjo materiale, ki niso dovolj preizkušeni;
- tehnološka služba mora biti dovolj strokovna, da material, ki ga predvidi, porabi v proizvodnji in ga zna zagovarjati;
- termin, ki je v naročilnici za dobavo materiala, naj bo realiziran, saj povzročajo tudi prehitre dobave materialov probleme, da o kasnitvi niti ne govorimo;
- količine dobavljenih materialov naj bodo enake kot v naročilnicah po specifikacijah (kartoni);
- označevanje pošiljk materialov po PE še vedno povzroča nepotrebno delo in prekladanje.

V interesu poslovne enote bi bilo, da nas nabavna služba sproti obvešča o vseh spremembah cen surovin in materialov. Le tako bo dosežena osnovna zahteva gospodarjenja — nižji stroški proizvodnje.

Osnovna naloga službe je s pravočasnim naročilom materiala le delno opravljena glede na vso kasnejšo obdelavo. Vendar sme odgovornost v celoti nositi samo za ta del postopka, saj za vsa ostala dogajanja v kasnejši reali-

zaciji naročila nima vpogleda. Po-udariti hočem, da vse službe v poslovni enoti, pa tudi na Skupnih strokovnih službah, ki imajo svojo vlogo pri dobavi materiala, gledajo na to z vso resnostjo. Proizvodnja ne sprejme opravičila,

niti ga ne potrebuje, niti za en sam material ne. In v takem položaju je dolžan vsak poiskati najustreznejšo rešitev, da probleme odstranimo. Le s takšnim delom bo opravičil vsak sebe in delo, ki mu je zaupano.

F. Štrukelj

V septembru se prične šolski pouk

Cas počitnic se počasi bliža koncu. Studentje, dijaki in učenci si nabirajo novih moči, da bodo v septembru oziroma v oktobru, ko bodo znova pričeli redni pouk in predavanja, laže obvladovali nova znanja.

Učilnice in predavalnice so med počitnicami prazne. Napolnile se bodo spet s pričetkom novega šolskega leta.

Počitnice ne pomenijo oddiha samo za otroke in dijake, ampak tudi za starše. Z novim šolskim letom se bodo obveznosti staršev znova pojavile. Šoloobveznim otrokom bo treba kupiti nova učila. Starši bodo spet morali pomagati pri reševanju domačih nalog, nadzorovati uspehe in premagovati še druge obveznosti, ki so povezane s šolo. Najhujši problem pa bodo stroški šolanja. Za učence osnovnih šol, pa tudi za dijake srednjih šol se pogosto menjajo učbeniki, ki so iz leta v leto dražji.

Posebno velike izdatke imajo tisti starši, ki šolajo svoje otroke v Ljubljani ali kje drugje. Enomesečni stroški za oskrbo znašajo od 400 do 500 novih dinarjev. Stroške morajo nositi v veliki meri starši sami, ker so štipendije v zadnjem času vse bolj redke.

Tudi dijaki, redni in izredni slušatelji, ki se šolajo za potrebe BRESTA, so imeli v juliju in avgustu počitnice. Nekateri redni dijaki in študenti so opravljali počitniško prakso. Tudi vsi ostali delavci, ki so vpisani v različne tečaje, v poletnem času niso imeli predavanja.

Že v septembru pa se bodo spet napolnile šolske klopi in tudi večji prostori na BRESTU. Sejne dvorane bodo v popoldanskem času zasedene skoraj vsak dan. Program izobraževanja je za novo šolsko leto izredno obsežen in lahko bomo zadovoljni, če ga bomo v celoti uresničili.

J. Otoničar

Proizvodnja stolov v TLI Stari trg

Imamo natančno izdelano metodologijo načrtovanja, ki določa naslednje: Načrti temeljijo na zaključnicah in pogodbah. To pa dostikrat drži samo v besedah in medsebojnem dogovarjanju.

S tako pripravljenimi operativnimi načrti pa PE škodi sebi in celotnemu kolektivu Bresta (obseg proizvodnje, stroški proizvodnje, dohodek, ostanek dohodka itd.). Ni moj namen analizirati posledice, ki nastopijo s tako pripravljeno proizvodnjo in jih večinoma vsi poznamo. Pojavlja pa se vprašanje, ali je bila s tem v zvezi preštudirana tehnologija, ekonomičnost in pa sama kooperacija med TLI Stari trg in TP Martinjak. V naši PE smo ugotovili, da ne!

S sklepom CDS, da je treba v prihodnje pri kooperacijskih odnosih preiti na tržne medsebojne odnose, pa se poraja drugo, še važnejše vprašanje. Interes Bresta kot celote.

delave v stolarni.

Pri usmerjanju proizvodnje ni nihče mislil na rok izdelave oziroma so upoštevali normative časov TPM. To pa je imelo za posledico neizpolnjen rok izdelave.

Iz tabele je videti, da v nobenem primeru na omenjenih delovnih mestih ne moremo doseči kapacitet TPM oziroma, da nas proizvodnja pri kosu stane neprimerno več. Te podatke smo ugotovili šele, ko je proizvodnja stekla na omenjenih strojih, kar je imelo za posledico neizpolnjeni rok dobave oziroma izdelave in neizpolnjene obveznosti, sprejete z načrtom.

V nobenem primeru se to ne bi smelo pojaviti, če bi bila tehnologija pravočasno in v nadrobni preštudirana. Vse to pa slabo vpliva na medsebojne kooperacijske odnose. Zato je treba temeljito preštudirati in analizirati vse prihodnje akcije v tem pogledu z vidika skupnih interesov.

Del. mesto	kos/uro		din/kos		4:5		6:7	
	TLI	TPM	TLI	TPM	TLI	TPM	TLI	TPM
Del. oper.								
bruš. letov	nih. br.	trov. brus.	250	3000	0,024	0,004	8	600
resk. nog	miz. resk.	kop. resk.	200	353	0,03	0,034	57	87
vrt. letov	VNR	moznič.	100	250	0,06	0,025	40	240

A. Pišek

Sprejem na delo — začetek kadrovskih vprašanj

Odkar smo se v aprilu letos dogovorili o postopku in načinu sprejemanja delavcev na delo, smo obravnavali več kot sto prošenj za delo. Za vse prosilce so veljali enotni sprejemni kriteriji. V tem času so poslovne enote rabile 50 delavcev, ki so jih izbrale izmed prijavljenih prosilcev na podlagi doseženih rezultatov pri psihološkem testiranju in ostalih kriterijev, zajetih v vprašalniku o prosilcu. Lahko trdim, da ne drže več očitki o sprejemanju po prijateljstvu, sorodstvu in podobno.

V sprejemanju na delo smo torej storili korak naprej. Še vedno pa nismo izdelali postopka za premeščanje delavcev na delovna mesta v poslovnih enotah in med poslovnimi enotami. Vsi težimo za čimvečjo produktivnostjo, s tem

tudi za večjim življenjskim standardom; v vseh samoupravnih akcijah poudarjamo pomembnost človeka — delavca, proizvajalca, v vsakdanjem delu pa pozabljamo na ta načela in dogovore.

Premeščanje na delovna mesta bi moralo, prav tako kot sprejemanje, temeljiti na kriterijih, ki bi bili enaki za vse zaposlene. Vsi smo si edini, da od počutja delavca na delovnem mestu zavisi uspeh pri delu, poleg tega pa je dobro počutje pri delu tudi osnovna pravica vsakega zaposlenega. Večina nesoglasij med delavci, delavci in inštruktorji pa izvira prav iz dostikrat nerazumljivih premeščanj.

Premeščanje je dobilo močan materialni prizvok po sprejetju analitične ocene. Delovna mesta

Omara jedilnice Mary, eden novih izdelkov Bresta

Od načrta do vzorca

Na raznih razstavah in sejmi vzbujajo naši izdelki navadno precejšnjo pozornost. Kje nastajajo iz načrtov prve oblike novih proizvodov?

Bežen pogled v zgodovino nam kaže, da so se z razvojem proizvodnih sredstev spreminjale tudi tržne oblike poslovanja, od najpreprostejših oblik »blaga za blago« do zapletenih postopkov v zunanji trgovini. Že v prvi fazi menjave so imeli vzorec, ki je istočasno ustrezal količini, kvaliteti in sestavi blaga, z drugo besedo, vzorcu — blagu ekvivalentne vrednosti. Danes si takšne preproste menjave ne moremo zamisliti zaradi zapletenih tržnih mehanizmov, široke komercialne dejavnosti in uravnavanja svojstvenih tržišč posameznih dežel.

Kupne in prodajne pogodbe, ki jih sestavljata pogodbeni partnerja, vsebujejo med drugimi določili tudi pogodbeni termin: kvaliteta blaga. Kvaliteto lahko natančneje opredelimo na več načinov: blago serijske proizvodnje, blago po ogledu, navadno blago in podobno. Ker so zakonska pravila in običaji posameznih dežel pogosto zelo različni, razdalja pa ne dopušča osebnih stikov s kupci, želimo z vzorčno pošiljko dati kupcu vidno predstavilo o enoti blaga, ki predstavlja kvaliteto in popolnost pri morebitni serijski proizvodnji. Prav zaradi tega pomembnega dejavnika smo menili, da bo naš obisk v vzorčni delavnici TP Martinjak odkril kaj novega. Za razgovor smo zaprosili več delavcev.

Najprej smo za kratek razgovor zaprosili vodjo vzorčne delavnice, tovariša Franca Lunka. Rad nam je pripovedoval o vzorcih in delu. Prosili smo ga, naj nam pove o celotnem poteku izdelave vzorca.

»Ko dobimo nalog in načrt za izdelavo vzorca, se začnemo pripravljati. Slaba stran načrtov je, da so pogosto pomanjkljivo narisani, zato moramo tak načrt toliko bolj pazljivo obravnavati. Sicer pa je načrt včasih le orientacijski kazalec nekega vzorca.

Posamezne nadrobnosti je treba spremeniti oziroma prilagoditi strojnemu parku tovarne, ki bi pri morebitnem naročilu blago serijsko proizvajala. Seveda dajemo samo instrukcije, ki jih nato prek priprave dela in komercialne službe predlagajo kupcu.

— Kakšnih oblik se pri izdelavi vzorca najbolj bojite?

Skoraj nas je presenetil odgovor, da so zapleteni vzorci zanj najbolj zanimivi, kajti pri takem delu se človek najbolj skoncentrira in skoraj da ne ve, kdaj je minil delovni čas. »Veste, preprosti vzorci utrujajo, prav tako tudi modeli, ki se ponavljajo ali jih večkrat popravljamo.«

— Kako dolgo delate v vzorčni delavnici?

»To delo opravljam že 16 let.« Načrt, kos surove bukovine, delovni pripomočki in on so v teh letih postali nerazdružljivi prijatelji.

— Kakšne so težave pri izdelavi vzorca?

»Omenil sem že, da so načrti pomanjkljivi. Vsekakor pa je dober načrt boljši kot izvirni kupčev vzorec, ki ga moramo dosledno premeriti. Pri zahtevnejših modelih je s tem veliko dela. Na vsak način pa je treba izdelati provizorične vzorce v prvem in v drugem primeru. Za proizvodnjo pa je potrebno, da vzorčna delavnica izdela vzorce iz boljših, okrepljenih materialov.

— Znano nam je, da izdelate veliko vzorcev. Kako cenite takšen program?

»Menim, da so vzorci nujno potrebni. Kupec mora pač videti, kakšno kvaliteto mu nudimo, ker se na podlagi tega laže odloči za naročilo. Trudimo se, da bi vzorec izdelali čimbolj natančno.«

— Ali se vam zdi, da so roki za izdelavo vzorcev prekratki in kdo jih postavlja?

»Na splošno je rok za izdelavo vzorcev pravilno programiran. Zgodi pa se, da v določenih obdobjih dobimo enkratno večje naročilo. To se skoraj stalno pojavlja v času večjih razstav in sejmov. Dobro bi bilo, da bi v takih

primerih prejeli program vzorcev mnogo prej, kajti tako bi prav gotovo odpadlo nadurno delo.«

Našemu pogovoru se je pridružil vodja modelne delavnice tovariš Tone Cvetko, ki je bil takoj pripravljen odgovoriti na sicer delikatno vprašanje.

— Je vaše delo dovolj plačano? Kakšna je stimulacija, kaj predlagate?

»Prav gotovo nastajajo razlike v osebnih dohodkih med posameznimi ekonomskimi enotami, vendar so osebni prejemki za naše delo premajhni oziroma nepravilno stimulirani. Hočem reči, da bi analitična ocena morala vsebovati boljšo analizo delovnih mest in jih primerno točkovati. Tako bi razbili enoličnost enotne analitične ocene, ki je v našem primeru za vsa delovna mesta enaka. Menim, da ne moremo enačiti kvalificirano delovno silo, ki ima večje odgovornosti na delovnem mestu in daljšo prakso, z delovnim mestom, kjer sposobnost ne pride toliko do izraza. V tem primeru bi bili kvalificirani delavci bolj zainteresirani za svoje delo, medtem ko bi imel mlajši kader pobudo za napredovanje in udeležbo pri višjih osebnih dohodkih. Osebnostna ocena naj bi bila pri razlikah v osebnih dohodkih drugotna. Odtod interes posameznikov, da se zaposlijo v redni proizvodnji.«

— Vaši delovni pripomočki?

»Delovna sredstva imamo na voljo, vendar si za posamezne nadrobnosti pomagamo s stroji iz redne proizvodnje. Zdi se nam, da smo preveč zaprti v okvir lastne delavnice in ne vemo, kako takšna vzorčna dela opravljajo v drugih tovarnah pohištva in s kakšnimi primočki. Mogoče bi včasih zadostoval samo bežen obisk podobnih delavnic, da bi človek dobil idejo o racionaliziranju določenih faz in o izboljšavah.«

— Kakšna pa je vaša delitev dela? — smo vprašali tovariša Roberta Vesela.

»Nobene trdne delitve ni. Vzorce izdelujemo skupaj, medtem ko si prej porazdelimo delo po posameznih elementih vzorca.«

— Kakšna je varnost pri delu? »Zaradi obdelave, ki se pri raznih vzorcih vsakokrat prilagaja, je potrebna na strojih v vzorčni delavnici mnogo večja pazljivost kot v redni proizvodnji.«

Poslovili smo se od njih in jim obljubili, da se bomo še kdaj oglasili. Do tedaj pa jim želimo veliko uspeha pri njihovem delu.

P. Žumer - V. Korošec

Za kratek čas

Rakitna se čedalje bolj spreminja v znan turistični kraj s številnimi vikend hišicami.

Novi — začasní prebivalci — so prinesli s seboj tudi nove teme pogovorov.

Prisluhnimo, kaj se pogovarjajo v nekem lokalni!

»Ja, veste,« se hvali eden izmed novih lastnikov hišic, »pri nas v Kranju imamo moderne tovarne, trgovine, skratka, imenitno urejeno mesto.«

Rakitničan ga nekaj časa poslušal in, ko mu je bilo hvale dovolj, se odreže:

»To ni nič posebnega. V Rakitni imamo še večje posebnosti. Električni daljnovod je bodeča žica, da elektriki ne polzi, ko rine k nam v hribe. Četrtek večer pa poslušamo šele v soboto, ko končno čez hribe in doline prisopihajo k nam viže iz ljubljanske RTV.«

Kako se je pogovor nadaljeval, nismo slišali. Res pa je, da se na račun te zgodbe večkrat nasmeji delavci, ki se vozijo na delo v Cerknico.

Š. Bogovčič

Vzorčni delavec Robert Vesel

Podražitev prevoza

Avtobusno podjetje SAP Ljubljana je s 1. 8. 1968 določilo novo ceno avtobusnim prevozom delavcev na delo. Z novo ceno se je spremenil tudi način plačevanja. Z novim načinom plačevanja prevoznih stroškov zagotavlja SAP ekonomičnost prevozov na vseh delavskih progah.

Cena za posamezne relacije je stalna in je neodvisna od števila delavcev, ki porabljajo prevoz. Spreminja se le cena pri posamičnem obremenjevanju oziroma mesečnem obračunu.

Stalne dnevne cene za posamezne proge so določene v tejle višini:

zum, ki ureja nekatera vprašanja glede odnosov delavskih skupin posameznih prog oziroma relacij.

O tem so prizadeti delavci že seznanjeni, ta sporazum pa zaradi boljše informiranosti vseeno v celoti objavljamo:

Sporazum o plačevanju mesečnih avtobusnih kart in o zagotovitvi rednih prevozov z avtobusi, sklenjen med poslovno enoto in skupino delavcev — vozačev:

Delavsko skupino vozačev sestavljajo delavci BRESTA, ki se vozijo na delo in z dela.

Na podlagi pogojev, ki so določeni v sporazumu, sklenjenem med Industrijo pohištva BREST

Delavci TP Cerknica čakajo, da jih avtobus odpelje domov

Rakitna	22.8 N din
Begunje	6.0 N din
Žilce	22.8 N din
Unec	9.6 N din
Runarsko	18.6 N din
Martinjak	4.8 N din
Skupaj	84.6 N din

Da bi se delavci organizirano posluževali prevozov oziroma zaradi specifičnosti načina plačevanja prevoznih stroškov predlagajo poslovne enote delavcem spora-

Cerknica in podjetjem SAP Ljubljana o prevozih delavcev na delo, se poslovna enota obvezuje zagotoviti delavski skupini avtobusni prevoz za vsak delovni dan na delo in z dela.

Člani delavske skupine — vozači, ki so podpisniki tega sporazuma, se obvezujejo, da bodo vsakega 10. v mesecu dvigali mesečne vozne karte v splošni službi

(Nadaljevanje na 6. strani)

Vzorčni delavec Franc Lunka

Prijateljski obisk gostov iz ČSSR

Avgrusta je pri nas gostoval Kegljaki klub Spartak AZKG iz Prage, ki je tako vrnil obisk kegljaškemu klubu Brest, ki je bil lansko leto v gosteh v Pragi.

Med štiridnevni bivanjem so odigrali dve tekmi: v panogi 6 X 200 lučajev pri moških je zmagal KK Brest z razliko 114 kegljev, pri ženskah 6 X 100 lučajev pa so zmagale Čehinje, ki so premagale žensko ekipo iz Ljubljane z razliko 55 kegljev.

Ob slavnostnem začetku prijateljskega srečanja so gostje iz Prage podarili kegljaškemu klubu Brest čudovito vazo iz rdečega kristala v spomin na Lea Groma, ki je prvi vzpostavil prijateljske stike s kegljači Spartaka. Spominsko darilo — album s slikami Prage — pa so po-

darili kegljačem Bresta, ki so gostovali v Pragi.

Kegljaki klub Brest pa je gostom iz Prage poklonil vsakemu po en ribniški šopek ter značke kluba. Med bivanjem pri nas so si gostje ogledali Postojnsko jamo, Rakov Škocjan, Grad Snežnik in Slivnico. Nad vsem, kar so videli, so bili prijetno presenečeni, kajti takih lepote je malo po svetu toliko, kot ravno nas. Zlasti pa so bili zadovoljni zaradi pozornosti, ki smo jim jo pokazali. Vsakdo izmed njih je dejal, da še nikjer v Jugoslaviji ni bilo tako prijetno, kot prav pri nas.

Ob slovesu so gostje povabili Kegljaki klub Brest na gostovanje v Prago prihodnje leto. Tako je vzpostavljeno prijateljstvo, ki se bo v naslednjih letih še bolj utrjevalo.

F. Tavželj

Koncentracija pred lučajem

Kegljaki Spartaka in Bresta si izmenjujejo klubske značke

Podražitev prevoza

(Nadaljevanje s 5. strani)

poslovne enote ter da bodo plačevali mesečno ceno avtobusnih kart po veljavnih tarifah, katerih višina je določena s posebno pogodbo, ki je sklenjena med Industrijo pohištva BREST Cerknica in podjetjem SAP Ljubljana.

Član delavske skupine ni dolžan vzeti mesečne vozne karte samo v primeru, če prvega dne v mesecu prekine z delom najmanj za en mesec ali več mesecev, kar pa mora do vsakega prvega v mesecu sporočiti v splošno službo poslovne enote.

Član delavske skupine proge, ki v poletnih mesecih prekine vožnjo z avtobusom in prihaja na delo z lastnim prevoznim sredstvom, mora ob ponovnem prevzemu mesečne vozovnice vplačati 25 odstotkov vrednosti mesečne vozovnice za ves čas prekinitve prevoza.

Član delavske skupine proge, ki se zaradi bolezni ali dopusta ne vozi določene dneve na delo, plača tudi za te dni prevozne stroške.

Individualna cena prevoza je odvisna od števila članov delav-

ske skupine vozačev. Cena prevoza se mesečno zniža za vsoto, ki jo plačajo člani delavske skupine proge, ki so prekinili s prevozi v poletnih mesecih.

Delavska skupina proge izvoli izmed svojih članov delavca z nalogo, da kontrolira število prevozov posameznih članov, da s poslovno enoto v imenu delavske skupine proge rešuje morebitno problematiko v zvezi s prevozi.

Ta sporazum velja dotlej, dokler ga delavska skupina proge pisмено ne odpove.

Na podlagi tega sporazuma se smiselno dopolni tudi pogodba o prevozu delavcev na delo, sklenjena med Industrijo pohištva BREST Cerknica in podjetjem SAP Ljubljana.

Podpisniki, člani delavske skupine — vozači, pooblaščaмо računsko službo poslovne enote, da nam lahko pri izplačilu mesečnih osebnih dohodkov odtegne znesek za plačilo mesečne avtobusne vozne karte.

Ta sporazum stopi v veljavo takoj, ko ga podpišejo člani delavske skupine proge.

J. Klančar

ODMEVI

Še enkrat podražitev ...

V svojem članku »Člani DS TP Cerknica proti podražitvi hrane« nisem hotel polemizirati o podražitvi prehranskih obrokov. Kar sem napisal, so le mnenja in stališča članov DS Tovarne pohištva Cerknica, katere delavci so najbolj množični porabniki uslug in dobrin Delavske restavracije. Ker pa je tovariš Stefan Gašpar moj članek napak razumel oziroma oporeka nekaterim mojim trditvam, sem primoran dati nekatera pojasnila.

8. junija sem okrog devete ure dopoldne, bila je prosta sobota, kupil sendvič. Prodala mi ga je tov. Šparemlečkova, ker sta bili obe tovarišici, ki sta navadno za točilno mizo, odsotni. Sendvič sem

odnesel domov in nadev stehal na kuhinjski tehtnici. Tovarne tehtnic Celje, za katero je ta tovarna dobila na sejmu v Parizu mednarodno priznanje. Nadev sem tehtal dvakrat v prisotnosti priči. Verjetno sem imel smolo, da sem naletel ravno na tak sendvič.

Kar se strokovnosti tiče, ki jo omenja tov. Gašper, je res nisem uporabil, ker menim, da je za izračun kalkulacije enega sendviča vsaka osnovnošolska računica dovolj. Če bi pri kalkulaciji upošteval vse elemente tako, kot je treba, bi bila verjetno cena še nižja. Nadev — salamo sem namreč računal po detajlistični ceni, restavracija pa bi jo normalno morala

PO NOVI POTI Ustanovljeno društvo novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah

Ob koncu maja letos je bilo v Mariboru posvetovanje urednikov glasil delovnih kolektivov. Na posvetovanju so sprejeli več važnih sklepov, med njimi tudi sklep o ustanovitvi posebne organizacije — Združenja novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah. Združenje deluje pri Društvu novinarjev Slovenije.

Posvetovanje, ki je imelo delovni značaj, je pokazalo vrsto problemov, s katerimi se uredništva srečujejo pri vsakdanjem delu. Pri- kazan je bil obseg delovanja uredništev glasil delovnih kolektivov, izražena želja po večji strokovni pomoči, po združevanju glasil in podobno.

V Sloveniji izhaja okrog 250 glasil delovnih kolektivov, tako pride vsak mesec na dva v družbenem sektorju zaposlena delavca v Sloveniji po eno glasilo delovnega kolektiva. Mesečna naklada vseh v naši republiki izhajajočih glasil delovnih kolektivov presega 260.000 izvodov. Pri tem porabijo delovne organizacije letno okrog 285 milijonov S din. Po nepopolnih podatkih se v Sloveniji najmanj 400 ljudi v delovnih organizacijah ukvarja z organiziranim informiranjem članov v delovnih skupnostih.

Vsa ta dejstva in dejstvo, da je informiranje sestavni del naše samoupravljalke družbe, so vodila do sprejetja naslednjih sklepov: 1. Glasila delovnih kolektivov in druge oblike komuniciranja v delovnih organizacijah se morajo zavestno razvijati v smeri, da bodo neposredni proizvajalci vedno manj objekt informiranja in vedno bolj njegov aktivni subjekt.

2. Komuniciranje v delovnih organizacijah naj bo grajeno na osnovi samoupravnega dialoga med enakopravnimi subjekti, v katerem naj bo informiranje samo del procesa družbenega komuniciranja. Če hočejo namreč biti delavci dejanski samoupravljalci, morajo biti informirani o vsem. Zato ni odveč, da tudi v statute delovnih organizacij vnesemo konkretna določila o tem, kdo, koga in kdaj mora obveščati.

3. Urejanje družbenega komuniciranja in sredstev informiranja v delovnih organizacijah naj bo grajeno na samoupravnem sistemu, kajti le tako se je mogoče izogniti individualnemu »krojenju« in prilaganju informacij posameznim težnjam.

4. Združenje novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah si bo prek svojih organov, družbeno-političnih organizacij in samoupravnih teles trajno prizadevalo, da komuniciranje v delovnih organizacijah preraste v resnično samoupravljalsko komuniciranje, grajeno na družbenem mnenju.

5. Združenje in odbor za informiranje in tisk v delovnih organizacijah se bosta prek sindikatov in drugih družbeno-političnih organizacij in samoupravnih teles zavzemala za samoupravno komuniciranje — ne samo informiranje! — ter da dobi komuniciranje v statutu delovne organizacije svoje mesto in vlogo, ki ga terja nadaljnji kakovostni razvoj samoupravljanja.

6. Odbor za informiranje in tisk v delovnih organizacijah pri RS ZSS bo deloval na področju informiranja zaposlenih v delovnih skupnostih in skrbel, obravnaval ter predlagal izboljšave glede položaja in vsebine sredstev informiranja. Hkrati bo seznanjal urednike glasil s političnimi dogajanjimi v sindikatu, Zvezi komunistov, Socialistični zvezi, Zvezi mladine ter z drugimi pomembnejšimi prizadevanji naše družbe.

7. Združenje si bo ob pomoči Društva novinarjev Slovenije in prek ustreznih izobraževalnih institucij prizadevalo za stalno strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje kadrov, ki v delovnih organizacijah skrbijo in odgovarjajo za samoupravno komuniciranje, da bo le-to kar najbolj izkoriščeno in resnično služilo nadaljnjemu kakovostnemu razvoju glasil delovnih kolektivov in drugih načinov informiranja.

8. Sindikat in Zveza komunistov v delovnih organizacijah morata zastaviti svoje sile, da bo vloga tiska v delovnih organizacijah in informiranost vsakodnevna potreba in nujnost zaposlenih.

9. Člani združenja se bodo zavedali in zavestno zavzemali, da bodo prek sredstev informiranja v delovnih organizacijah resnično objektivno obveščali javnost. Pri tem delu naj jih vodi in usmerja kodeks jugoslovanskega novinarstva ter zakon o tisku.

10. Člani združenja prevzemajo vse moralno politične obveznosti, ki jim jih nalaga kodeks jugoslovanskega novinarstva. Pri svojem delu se bodo zavzemali trajno za uresničevanje načela javnosti, ki ga proklamira naša ustava.

11. Z vso doslednostjo si je potrebno prizadevati za preprost in razumljiv način pisanja in sploh komuniciranja ter za čistost slovenskega jezika. Na to naj zlasti pazijo odgovorni uredniki glasil v delovnih organizacijah. Odločno je treba odklanjati nepotrebne tujke ali popačenke.

12. Skupščina združenja predlaga uredniškim odborom, naj v svojih glasilih poročajo o delu ustanovne skupščine ter seznanijo člane svojih kolektivov s sprejetimi sklepi.

Da posvetovanje in sklepi niso bili izrečeni v prazno, nam kaže tudi prva številka Novic, glasila Združenja novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah, ki prinaša osnovne misli mariborskega posvetovanja in poziva tudi ostala uredništva, ki se posvetovanja niso udeležila, na sodelovanje. Prepričan sem, da bo z organiziranim delom informiranje v delovnih kolektivih še bolj zaživelo in doseglo še višjo raven.

V. Harmel

nabavljati pri grosistu. Sredstev za finansiranje praktično ne rabi, ker vse vnovči isti dan ali celo prej, kot plača nabavljeno blago.

Glede piva, ki je sestavni del prehrane, imam svoje mnenje. V Franciji namreč trdijo, da je vino sestavni del prehrane in ga k jedi obvezno servirajo. V Nemčiji je drugače. Kje drugod pa spet drugače. Vsak narod ima, skozi svoje proizvodne možnosti, navade in svoje poglede na take stvari.

Razumljivo pa je vsakomur in tudi povsod po svetu je tako, da je pijača v trgovini občutno cenejša kot v gostinstvu. Razlogi za to so znani in jih tukaj ne bom omenjal.

Izredno pogumno je tudi zavracanje trditve o pokvarjeni hrani. Navedel bom samo en primer, ki se ga bo spomnil tudi prizadelet. Kruh je nekaj dni zaporedoma imel okus po petroleju. Sicer ni bil pokvarjen, vendar za marnostnega neuziten. To se lahko dogaja tudi kje drugje. Hrenovke so na primer izredno hitro pokvarljivo blago. Enako je tudi z raznimi drugimi prehranskimi proizvodi. Majhna nepazljivost in posledice so tu.

Še pripomba o ceni električnega toka. Cena industrijskega električnega toka z vsemi konicami je 28 S din za kWh. Zakaj je delavska restavracija porabnik industrijskega električnega toka, mi ni znano, prav gotovo pa je, da ne na željo TPC Cerknica.

Z razpravo na DS ni imel nihče v mislih krniti pravice UO Delavske restavracije, le na nekatere njegove odločitve so izrekli pripombe.

S tem sestavkom sem hotel poudariti nekatere dejstva, da ne bi izvenela drugače, kot dejansko so.

T. Kebe

KADROVSKE SPREMEMBE V MESECU JULIJU 1968 TP CERKNICA — Prišli:

Urban Francka — delavka, Turšič Magda — delavka, Vouk Milovan — KV kovinostugar, Ožbolt Anđelka — delavka, Škof Alojzija — delavka, Milavec Marija — delavka, Škof Marija — delavka, Bajc Jožica — delavka, Jakopin Stane — mizar, Skrlj Ivan — delavec, Zalokar Marjan — delavec, Zrimšek Antonija — delavka, Svet Marlena — delavka, Zalar Danica — delavka, Ardalič Ruža — delavka, vsi so sprejeti samo za določen čas.

Pazič Evgen, dipl. ing., Levar Franc — delavec.

Ošli:

Šivec Ivan — delavec, samovoljno, Hrašnik Milka — delavka, sporazumno, Rovnan Zinka — delavka, sporazumno.

TP MARTINJAK — Prišli:

Pazič Dubravka — dipl. ing.

Ošli:

Baraga Stane v drugo del. organizacijo, Gregorič Francka — upokojena.

TLI STARI TRG — Prišli:

Troha Alojz — mizar, Strle Jože — delavec, Kočvar Anton — delavec, Kvaternik Janez — delavec.

TP CERKNICA — Prišli:

Kraševac Franc — delavec, Rupar Andrej — delavec, Bregar Franc — delavec, Prevec Ludvik — delavec in Baraga Milan — delavec.

SKS CERKNICA — Prišli:

Perovnik Tone — ekonomist, Perovnik Tita — ekonomski tehnik.

Ošli:

Usenik Nada — v drugo del. organizacijo.

BZ CERKNICA — ni sprememb.

DR CERKNICA — ni sprememb.

ZOPET DIPLOMANT VIŠJE ŠOLE ZA ORGANIZACIJO DELA V KRANJU

Iz meseca v mesec dobivamo veselo vesti o delavcih Bresta, novih diplomantih, inženirjih za organizacijo dela. V tem mesecu je uspešno končal višjo šolo tov. Karel Bahun, ki dela v prodajni službi kot tehnični referent za TP Cerknica. Tov. Bahun je z uspehom pokazal, da zaupanje, ki ga je pokazal Brest s tem, ko mu je omogočil izreden študij, ni bilo zaman.

Delavcem — študentom in dijakom — želimo nove študijske uspehe, tovarišu Bahunu pa iskreno čestitamo!

Obisk v Disneyevem svetu

Na zadnjem potovanju po Združenih državah Amerike smo proste dneve, se pravi, nedelje in praznike, če je bilo le mogoče, izkoristili za ogled različnih znamenitosti in ameriških nacionalnih spomenikov.

Tako smo ob nekem prazniku v juliju obiskali po vsem svetu znano zabavišče za mladino in odrasle, »Disneyland«. Prav gotovo je že sleherni izmed nas bral knjige ali gledal filme Walta Disneya, vendar je le malokdo imel priložnost, obiskati to znamenito in fantastično mesto, kjer so miniaturno, vendar povsem naravno prikazane preteklost, sada-

njost in vizija prihodnosti.

Disneyland je bil zgrajen na pobudo in pod strokovnim vodstvom Walta Disneya, velikega poznavalca in raziskovalca narave, prijatelja otrok in mladine, katerim je ta objekt pravzaprav tudi namenjen. Lokacija je zelo posrečena, ker je Disneyland nekako v središču goste naseljenega dela države California in v neposredni bližini mesta Los Angeles, ki šteje nekaj nad 4 milijone prebivalcev, z okolico, ki nanj gravitira, pa šteje okoli 12 milijonov prebivalcev. Razumljivo je, da obiskovalcev ne manjka, saj prihajajo

tja domači gostje iz vse Amerike, pa tudi tujih turistov je mnogo.

Že takoj pri vходу v to okolje slutiš, da boš imel priložnost videti nekaj posebnega, ker je na velikanskem parkirnem prostoru, ki lahko sprejme 6 do 7000 osebnih avtomobilov in nekaj sto avtobusov, zelo velik promet.

Parkirišče je razdeljeno na posamezne sektorje in označeno z velikimi napisi po abecedi od A do Y. Iz vsakega teh sektorjev pa te v nekaj minutah pripelje miniaturni avtovlak pred vhod, kjer so seveda blagajne. Tu prodajajo vstopnice. Ves Disneyland je ograjen, ponekod z zidom, največ pa z gosto živo mejo. Visoko nad vsem tem je izpeljana železnica prihodnosti, ki skoraj neslišno plava samo po eni tračnici. Če si se odločil peljati v njej, lahko vidiš vso to nakopičeno lepoto in domiselnost iz pičje perspektive.

Ko smo vstopili, sem nam je do potankosti predstavilo mesto iz časov osvajanja divjega zahoda tako, kot ga je mogoče videti samo še v filmu. V središču mesta je mestna hiša — magistrat, saloni, brivnice, prodajalne, pivnice in nešteto drugih, v tistih časih potrebnih ustanov. Toda ne samo, da je to vse zgrajeno in opremljeno. Povsod so tudi ustrezni ljudje, na primer šerif, prodajalci v trgovinah, gostilničarji itd. Prav tako deluje mestno gledališče, nočni lokali iz tedanje dobe, balet itd. Na železniški postaji je vedno polno radovednih obiskovalcev. Prava pravcata parna lokomotiva z vagoni, ki jih danes vidiš le še v filmu ali v muzeju, te pelje za nekaj drobiža skozi to preteklost. Nisem še omenil, da po mestnih ulicah vozijo tramvaj s konjsko vprego, prvi tipi avtobusov in avtomobilov, gasilski avtomobili, ki so v glavnem sami muzejski primerki, vendar je vse prirejeno tako, da naravno prikaže življenje v enem mestu iz zgodovinskega obdobja ZDA.

Ogledovali smo si naprej in prišli do reke Amazonke (seveda spet prikazane v miniaturi), po kateri vozijo takšne ladje kot nekoč. Vozili smo se z ladjo na pogon s kolesom (kakor pri starih mlinih). Ladja lahko sprejme do 600 potnikov. Po reki vozijo tudi velikanska jadralnica, vseh vrst splavi, od najprimitivnejših do sodobno izdelanih, razne vrste starinskih ladij na vesla in indijanski kanuji.

Ko smo se peljali po reki skozi goste in temne gozdove, nam je bilo kar nekam tesno pri srcu. Na obali te namreč ponekod pričakujejo divji Indijanci, drugod spet razne zveri, katerim je ladja s svojim ropotom pokvarila mirni počitek. Tudi do streljanja pride. Mi smo z ladje streljali s topovi (seveda s stariimi topovi, polnjenimi z jeklenimi krogli, ki se prožijo z vžigom na zadnji del cevi). Z obale so proti nam letela kopja in puščice, pa tudi kakšno zastarelo puško je bilo slišati (tudi videli smo jih). Ko smo se srečno vrnili nazaj v pristanišče, so nam svetlovali, naj obiščemo mirno-ljubnejše Indijance v indijanski vasi čez reko.

Res smo se napotili tja in ni nam bilo žal. Že sam pogled na urejeno naselja daje videz, da so bili Indijanci dokaj dobro organizirani in inteligentni, o čemer smo se lahko prepričali tudi pri ogledu njihovih šotorov »vigramov«. Ko vidiš notranjost takega šotora, te ne preseneči samo red, ki je v njem, ampak tudi pestrost in bogastvo opreme, orodja, orožja in drugih pripomočkov, ki so jih uporabljali v boju za svoj obstanek. Videli smo celo indijanski ples, ki so ga plesali pravi Indijanci, kar je edinstveno doživetje in ga ni mogoče opisati. Že smo bili na poti proti pravi »džungli«, kamor nas je popeljala posebna ladja. Za vsak primer smo se spet oborožili, seveda so nas opozorili tudi na morebitni napad slonov, ki streljajo z rilci, samo za razliko od krogel le-ti streljajo z vodo.

Spet smo bili na poti v neznano, v pravo pravcato »džunglo«. V začetku je bila reka še kar bistra, pa tudi obala na obeh straneh dokaj prijetna. Toda že po dobrih desetih minutah vožnje je postajalo vse temnejše, pa tudi vegetacija je bila tako gosta, da smo se morali na ladjici sklanjati, kajti pragozdne rastline so tako zelo nizke. Vse več je

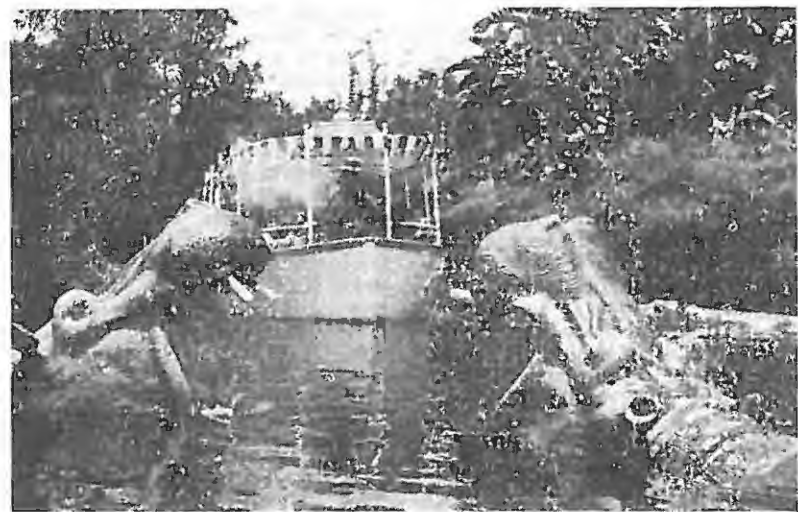
Fotoreporter poroča ...

V mesecu avgustu je bilo na odseku ceste Grahovo—Bloška polica zelo živahno. Delavci Slovenija ceste iz Ljubljane so dali temu odseku z asfaltno prevleko nov videz. Za letošnje delo zaključeno. Še nekaj kilometrov je ostalo do Loža, da bi se tudi Loška dolina povezala z asfaltno cesto z magistralo Ljubljana—Trst. Upamo, da teh nekaj kilometrov ne bo treba dolgo čakati

Mogočni kostanji sredi Cerknice se po strogih urbanističnih načrtih umikajo v arhiv

Po Disneylandu smo se vozili tudi med nilskimi konji

Kaj bo s kulturnim življenjem v Cerknici?

Vroči poletni dnevi so že skoraj za nami, z njimi pa tudi pestrost individualnega izživljanja, ki ga nudijo narava in razne prireditve. Ko človek razmisli o doživetjih v preteklosti, se spominja vsega tistega, kar ga je radostilo, razvedrilo in mu vzbudilo prijetno razpoloženje.

Žal pa ugotavljamo, da Cerknici in okoličani nimamo nekih stalnih oblik izživljanja, še zlasti pa pogrešamo kulturne prireditve. Dolge jesenske in zimske večere navadno preživimo v domači hiši ob radiu in televizorju, seveda, če ju imamo. Mnogo pa je tudi takih, ki si še ne morejo privoščiti televizorja. Vendar tudi televizor ni vse. Človek se ga kmalu naveliča, še zlasti, ker je program pogosto nezanimiv. Poleg domačega razvedrila je edina zabava kino, včasih pa še kakšna proslava, ki jo pripravijo učenci.

Človekovo bogastvo ni samo polna denarnica, temveč tudi njegovo kulturno obzorje. Ves sodobni svet, še zlasti pa mladi ljudje iščejo nekaj, kar naj bi jih zadovoljilo. Pogosto pa se tako zadovoljstvo spreobrača v družbi škodljive posledice, kajti zadovoljstvo se večkrat izraža v nemoralnem življenju.

Iz leta v leto pričakujemo, da se bo cerkniško kulturno življenje prebudilo iz predolgega sna. Vsako leto pa znova ugotavljamo, da kultura tone v pozabo. Toda tistih, katerih dolžnost je, da skrbijo zanjo, pa zanemarljivo svoje poslanstvo, nihče ne kliče na zagovor.

Ljudje, ki so včasih ves svoj prosti čas posvetili organizaciji kulturnih prireditev, so še vedno pripravljeni sodelovati. Ker so to predvsem starejši ljudje, potrebujejo poleg sebe mlade sile; mladih ljudi pa kulturno polje ne privlačuje. Kje je krivda za tako stanje, še ni nihče ugotovil. Ne bi storili prav, če bi za to krivili mladino. Mladina dorašča v drugačnih pogojih, kot so bili pred vojno ali pa v prvih desetih letih po vojni. Zato tudi ni sama kriva, če se moralno vede drugače, kot so navajeni starejši.

Kaj naj storimo, da bi kulturna dejavnost zaživela? Menim, da bi vključili v delo vse tiste, ki imajo še voljo do njega ter jim dali tudi materialno odškodnino. Poskusimo zainteresirati mladino že v šoli! Skušajmo zagotoviti materialna sredstva (sklad za kulturo je namreč že ustanovljen, toda denarja še ni) in vzbuditi čut odgovornosti pri vseh družbenih, političnih in samoupravnih organih, pa tudi pri odgovornih vodilnih ljudeh, da bodo imeli vsi skupaj več poslušalca za reševanje problemov kulturne dejavnosti na cerkniškem območju!

F. Tavželj

Morda še ne veste, da je na Brestovem prospektu najlepša Jugoslovanka Nataša Košir. Na sliki jo vidimo pred nagrajenim televizijskim barom

bilo slišati razne glasove ptic in tudi štirinožnih živali, kar je spet nekako tesnobno vplivalo na potnike. Mislim, da nam je samo radovednost dajala pogum za prodiranje v pragozd. Kar naenkrat se je pred nami zasvetilo in že smo bili blizu naselja divjakov, ki so nas od daleč sovražno opazovali s pripravljenim orožjem. Vendar smo se peljali mimo, kot da jih nismo opazili (čeprav smo si prav pošleno preglevali vratove od same radovednosti).

Krmar na naši ladji, ki je istočasno tudi naš oboroženi vodja, je dal navodila, kako naj se vedemo, saj smo pripluli v območje, kjer kraljujejo sloni in ostale divje živali. Pripravljeni smo bili na vse, pa tudi orožje smo pripravili, če bi se bilo morda treba braniti (ker nismo bili napačno razpoloženi). Nenadoma so nas oblihi curki vode, ki so jo na nas spuščali sloni iz svojih rilcev. Vendar smo se nekoliko ustavili in ko smo se prepričali, da nimajo slabih namenov, smo vožnjo nadaljevali.

Streli na prednjem delu ladje so nas spet opozorili, da je na obali nekdo, ki negoduje, ker smo mu pokvarili mirni počitek, in res smo že videli celo krdelo levov, ki so nas pričakali z rjojenjem.

Ko smo se peljali skozi votlino pod velikanskim slapom, smo videli še tigre, leoparda, pa tudi antilope, žirafe, opice, razne vrste ptic, ki so, vsak v svojem narečju, glasno protestirali proti vsiljivcem.

Ko smo ušli pravcati zasedi divjakov domačinov in ko so nas pospremile velikanske gorile in krokodili, smo si oddahnili. Bližajmo se namreč spet tistemu kraju, od koder smo pred dobre pol ure odšli. Vrnili smo se spet v civilizacijo in ni nam bilo žal, da smo obiskali to naravno čudo, ki pričara resnično življenje v pragozdu.

Resnici na ljubo moram povedati, da so živali in ljudje v pragozdu vsi umetno izdelani, vendar tako narav-

no, da je le iz neposredne bližine mogoče razločiti umetne gibe in glasove živali, pa tudi ljudi.

(Nadaljevanje prihodnjič)
F. Turk

Pa še to ...

... v ponedeljek 29. julija v popoldanskih urah je pripeljal SAP avtobus pred gostilno v Dolenji vasi.

»Mar imamo novo zvezo s Cerknico, ali kaj?« so ugibali domačini.

O dogodku se je hitro razvedelo. Izstopili so namreč trije znani poštarji, ki so si naročili izredno vožnjo na relaciji Cerklja — Dolenja vas.

Povedali so, da je bila vožnja z avtobusom cenejša kot s taksi-jem...

...upravni odbor Tovarne pohištva Martinjak je sklenil, da imajo prednostno pravico do nakupa odpadkov za kurivo člani poslovne enote Martinjak. En kilogram odpadkov bodo v prihodnje plačevali po 4 stare dinarje, če je količina do 1100 kg, za večjo količino pa osem starih dinarjev.

Sklenili so, da lahko presežek odpadkov prodajo članom ostalih poslovnih enot Bresta, toda po 10 starih dinarjev.

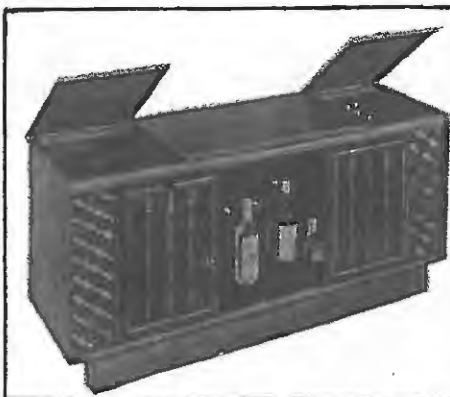
Š. Bogovič

Zahvala

Najlepše se zahvaljujem podjetju Brest iz Cerknice za drva, ki mi jih je podarilo. Iskrena hvala tudi delavcem, ki so mi podarjena drva zložili v drvarnico! Za humano gesto še enkrat prisrčna zahvala kolektivu Bresta, ki mu ob tej priložnosti želim tudi mnogo delovnih uspehov.

Marija Gorše

Nagradna križanka

	TLAK	DEL. SOBNE OPREME	FILM. IGRAL. LOREN	BOGN. PREPI- RA	LE	KONJE- NIK	VLADI- MIR ILJIČ	PRA- KLETST- VO
DELČEK SNOVI								
NEMO- RALEN								
KVADRA- TASTA								
DE. BOG VOJNE								
V REDU								
	OPRAV- LJATI DELO	HALOŽI- TI	TEKMEC	ZREL ILOVICA				
ZLOČIN- KA								
HUNSKI DOGLA- VAR								
NOVITE- TA								
VRBA								
KURALEC BIBIČ								
UROŠE- VAC								
PREDIVA- LEC LITVE								
FILMSKA IGRALKA RINA								
PLESNI POJEM								
AVSTRI- JA								
STRAHO- VLADA								
PUNTAR BEGO- RIČ								

Nagrade

1. nagrada 50 din
2. nagrada 30 din
3. nagrada 10 din
4. nagrada 10 din

Rešitve pošljite do 14. septem- bra.

REŠITEV KRIŽANKE

iz 10. štev. Brestovega obzornika

Vodoravno: usihanje, element, varovan, Inari, a, lok, dr., ral, lo- nec, domovina, Itaka, elan, Bi, ata, Er, gen, kotel, vati, Epir, Lala, ac, n, norilo, dis, osa, etan, vrana, PR, RI, kosa, noben, lična, mrad, rti, Ren, kapavica, C, an, nakana, enka, nasadi, Ararat.

NAGRADE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE PREJMEJO:

1. nagrado 50 din prejme Koro- šec Zdravko, TP Martinjak,
2. nagrado 30 din prejme Tro- tovšek Domen, Cerknica,
3. nagrado 10 din prejme Žu- mer Pepca, Cerknica,
4. nagrado 10 din prejme Ko- lenc Matjaž, Begunje.

BRESTOV OBZORNİK — GLASILO KOLEKTIVA BREST CERKNICA — Glavni in odgovorni urednik Danilo Mlinar — Urejuje uredniški odbor: Štefan Bogovčič, Vojko Harmel, Ja- nez Hren, Franc Hvala, Tone Kebe, Jožica Matičič, Danilo Mlinar, Franc Tavželj, Dušan Trovovšek — Tiska Železniška tiskarna, Ljubljana

IN MEMORIAM

IVANKA ŠOŠTARIČ

V ponedeljek, 29. julija 1968 je kolektiv pretresla novica o tra- gični izgubi naše delavke iz eko- nomske enote zabojarne

Stara je bila 54 let in je bila zaposlena v našem podjetju že 11 let. Vsa leta je bila pridna in vestna sodelavka. Svoje delo je dosledno opravljala.

Na zadnji poti smo jo spremili 30. julija 1968 izpred domače hiše na pokopališče v Viševke.

Mi, ki smo jo poznali in smo z njo delali, jo bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv Tovarne lesnih izdelkov
Stari trg

ALI VESTE...?

...da mogočnih kostanjev pred hotelom »Jezero« v Cerknici ni več. Z dinamitom, sekuro in bul- dožerjem so jim pretrgali nit živ- ljenja.

Več ko 70 let so v poletnih ča- sih skrbeli za senco v parku in nudili domovanje številni ptičji družini.

Umakniti so se morali urbani- stični ureditvi središča Cerknice.

POPRAVEK IZ ŠTEVILKE 10 ČLANKA: OBJEKTIVIZACIJA SUBJEKTIVNIH METOD

Popravek III. odstavka:

Mi smo imeli skupaj 13 vaj; na vsaki vaji je snemavec uporabil 45 ocen, ali skupaj 585 ocen. Po vsa- ki vaji smo opravili opredelitev in obdelali podatke po statistično matematičnih metodah, tako da je snemavec lahko popravil svoj kri- terij.

Popravek V. odstavka:

TABELA II. Čeprav so instruk- torji porabili precej manj časa za vaje kot analitiki-snemalci, so končni rezultati ugodni, saj so do- segli enak povprečni odstotek od- stopanj (+ 2,6 odst.) kot analitiki.

UREDNIŠTVO

Zahvala

Ob težki izgubi naše- ga draga moža in oče- ta Franceta Šajna se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v takem številu spremili izpred hiše žalosti in mu po- klonili cvetje. Posebno se zahvaljujemo kolek- tivu Bresta za izkazano pomoč.
Žena Angela z družino

Kako je usihalo Rešeto

Muhasta narava Cerkniškega jeze- ra tudi letos članom Ribiške družine v Cerknici ni prizanesla. Jezero je začelo usihati, kot že vsa leta doslej prav tedaj, ko se je voda otopila in postala primerna za kopanje in športni ribolov. Vneti kopalci, še zlasti pa ribiči, ki jih je čakalo na- porno delo pri reševanju rib in ra- kov, so bili žalostnih obrazov. Ve- seli so bili le tisti, ki ribarijo v ka- lnihi vodah z rokami in koši. Vendar pa letos v Rešetu niso prišli na svoj račun.

Organizirana ekipa članov Ribiške družine je pravočasno pripravila ri- biški pribor za reševanje rib in ra- kov, kar je onemogočilo divji lov neregistriranih ribičev, ki so od strani opazovali, kako so ribiči spu- ščali ujete ribe v ribnik.

Voda iz Križa je hitro upadala in se umikala Rešetu ter puščala za se- boj letošnje mladice žčuk in rake. Tu so ujeli in spustili v ribnik okrog 400 žčuk mladice ter okrog 100 ra- kov. Zlasti je zanimivo, da je bilo tu toliko rakov kljub veliki suši lani.

Kakor hitro je upadala voda, tako hitro se je spuščal tudi mrak, ki je prinesel s seboj tudi neprijetnosti, kajti ribe je bilo vse težje reševati. Vendar pa so se ribiči hitro znašli, nad Špajno jamo so zakurili ogenj. Ob ognju je stekel tudi zanimiv po- govor o ribiških dogodivščinah, ki jih med letom ni bilo malo. Iz takih pogovorov zveš, koliko žčuk veli- kank je »pobegnilo« s trnka in kdo je »ujel« najtežjo in najdaljšo žču- ko. Vsakdo je seveda hvalil sebe in svoje lovske sposobnosti, kdo pa je ujel velikanko, pa tega seveda ni mogel dokazati s pričami, čeprav je vsak tak pogovor resen in pod- prt z vsemi mogočimi »resnicami«.

Ko je bila že trda tema, je eden izmed ribičev nenadoma opozoril, da bo voda v Špajni jami vsak čas usahnula. Kot strela z jasnega so jo ribiči udarili v jamo ter s saki, mre- žami in rokami rešili skoraj vse ribe

in rake, le nekaj jih je pogoltnil ne- usmiljeni požiralnik. Ko so pregle- dali ulov, so ugotovili, da so rešili okrog 500 mladih žčuk ter nekaj li- njev in rakov, kar je zelo lep ulov. Čofotanje po vodi in blatu je pre- budilo tudi turista, ki je v bližini taboril z družino. Prišel je k jami, da bo kaj spekel za zajtrk, če je od ribičev kaj ostalo, vendar je žalos- no odšel v šotor, kajti ribe in raki so že plavali v bližnjem ribniku.

Se v trdi temi so se ribiči z vsem priborom za reševanje preselili v Skednenico, glavno jamo v Rešetu. Tu so nekajkrat vrgli v vodo poseb- no mrežo in kmalu se je znašlo v pulterju 30 linjev. Kljub temu, da je začelo proti jutru močno deže- vati, so ribiči svoje delo še naprej opravljali. Prišli so tudi že najbolj strastni opazovalci, ki bi radi videli, kaj je še ostalo v vodi, pa tudi, če bo kakšen rep zanje.

Voda pa le ni hotela odteči. Da vsaj ne bi, so si mislili ribiči, opa- zovalci pa so želeli, da bi odtekla, in bi ostalo kaj za njihovo kosilo. Niti eni niti drugi niso bili zado- voljni, kajti voda je usahnula le v delu jam, ostale pa je znova zalila. Kljub temu pa so ribiči ujeli okrog 60 kg žčuk in linjev. Med njimi je bila tudi petkilogramska žčuka, ki jo je v zameno za bogato malico dobil Janez z Dolenjega jezera, ki je tudi prizadevno pomagal reševa- ti ribe. Ker najbolj vneti opazovalci niso mogli iti v vodo, ki je začela spet naraščati, so se pač sprijaznili z dejstvom, da morajo ribe kupiti.

Konec koncev so vsi prišli na svoj račun. Opazovalci so imeli ribe, za katere so morali seči v žep po de- nar, ribiči pa vodo in rešene mla- dice žčuke, preostanek ujetih rib pa abonenti v menzi v Cerknici.

Utrujeni in premočeni, toda kljub temu veseli in zadovoljni so jo ma- hnili ribiči proti domu, muhasta je- zera pa jih bo spet privabilo ob novem presihanju.

F. Tavželj

Iz izginjajočega jezera skušajo ribiči rešiti, kar se rešiti da. Motiv je iz Rešeta na Cerkniškem jezeru

Iz občinske skupščine

Skupščina občine Cerknica je na svoji seji 24. julija 1968 razprav- ljala med drugim tudi o zaščiti naravnih lepot v občini in o tem sprejela tri odloke:

1. Odlok o redu in vzdrževanju kraškega naravnega parka Rakov Škocjan, ki določa ožji notranji in širši zunanji del kraškega narav- nega parka. V ožjem notranjem delu (stometskem pasu) zunaj krožne ceste in 200 m širokem pa- su okoli Zelških jam, Velikega na- ravnega mostu, udora in Tkalca jame) ni dovoljeno izkoriščanje gozdov, razen nujno potrebne sa- nitarne sečnje. Prepovedano je vsako izkopavanje v jamah, zbi- ranje in odnašanje jamske favne, izkoriščanje naravnih bogastev nad zemljo in pod njo in kmetij- sko obdelovanje zemlje, razen koš- nje trave. Poleg tega so na tem delu prepovedane vse gradnje oziroma kakršnokoli spreminjanje oblike zemljišča. Prepovedan je tudi lov divjih živali in ptic. Tu- ristični lov rakov in rib je dovo- ljen le s posebnim dovoljenjem Zavoda za turizem v Cerknici.

V zunanjem obrobem delu kraškega naravnega parka je pre- povedana vsaka gradnja, ki ni v skladu z ureditvenim načrtom in

ki estetsko ni prilagojena okolju kraškega naravnega parka. Pre- povedano je tudi kmetijsko obde- lovanje zemlje, dovoljena pa je previdna prebiralna sečnja lesa.

2. Gradbeni pravilnik za počit- niški zaselek na Cerkniškem lazu v Rakovem Škocjanu, ki določa, kakšne letne hišice v tem zaselku lahko gradijo. Poudarjeno je, da je treba zunanjo arhitektonsko podobo v glavnem prilagoditi ti- piki regionalnega ljudskega stav- barstva v tem predelu Notranj- ske.

3. Odlok o splošni pepovedi gra- ditve ter prepovedi parcelacije zemljišč na območju Cerkniškega jezera. Ta odlok je samo začasen in bo veljal, dokler ne bodo za- kraje, ki jih obsega, napravljeni urbanistični načrti. Nanaša se na območje Otoka, Kurjice, Laz, Gornjega Jezera, Goričice, Goriči- ce in Klinjega vrha.

Vse tri odloke so sprejeli, da bi uvedli red in odpravili spekulaci- je in anrhijo, ki je bila doslej. Predvsem pa hočejo zagotoviti, da bodo letne hišice gradili po urba- nističnem načrtu in da bodo pri- lagocene ljudski arhitekturi cerk- niškega območja.

F. Mele